

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77 i 188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66. Tel. nocne: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 683.400.

Włochy wysiedlają żydów

którzy przybyli do kraju, Libii i posiadłości egejskich po 1 stycznia 1919 roku

Dekret rasistowski nie obejmuje Abisynii

RZYM, 1. 9. (PAT). Rada ministrów na wniosek Mussoliniego jako ministra spraw wewnętrznych uchwaliła dziś dekret regulujący sytuację cudzoziemców „rasy” żydowskiej, którzy osiedlili się we Włoszech, w Libii i posiadłościach egejskich po dn. 1 stycznia 1919 r. Dekret dotyczy RÓWNIEŻ TYCH ŻYDÓW, KTÓRZY W MIĘDZYZASIE UZYSKALI OBYWATELSTWO WŁOSKIE.

Artykuł 1 dekretu głosi, że po cząwszy od dnia opublikowania dekretu zakazane jest żydom utrwalanie (stabilizacja) swego stałego miejsca zamieszkania we Włoszech, Libii lub posiadłościach.

Za żyda w rozumieniu niniejszego dekretu uważany jest ten, kto urodzony jest z obojga rodziców „rasy” żydowskiej, nawet wtedy, jeżeli wyznaje inną religię, niż żydowską.

Art. 3 postanawia: prawo o-

bywatelstwa włoskiego nadane żydom zagranicznym po 1 stycznia 1919 roku ZOSTAJE AUTOMATYCZNIE COFNIĘTE.

W myśl art. 4 cudzoziemcy rasy żydowskiej, którzy w dniu ogłoszenia niniejszego dekretu znajdują się we Włoszech, Libii lub posiadłościach egejskich i którzy zamieszkali tam po 1 stycznia 1919 r. MUSZĄ OPUŚCIC WŁOCHY, LIBIĘ LUB POSIADŁOŚCI EGEJSKIE W CIĄGU 6 MIESIĘCY LICZĄC OD DNIA OGŁOSZENIA DEKRETU.

Ci, którzy nie spełnią tego obowiązku, zostaną wydalen.

RZYM, 1. 9. (PAT). Ogłoszony w dniu dzisiejszym dekret przewidujący wydalenie wszystkich żydów zagranicznych, którzy osiedlili się po 1 stycznia 1919 r., jest przedmiotem żywych komentarzy w kołach politycznych i dyplomatycznych. Zwracają tu uwagę, że LICZBA

ŻYDÓW WE WŁOSZACH BYŁA ZAWSZE BARDZO ZNIKOMA i dlatego Włochy w ostatnich czasach stały się terenem dość ożywkowej imigracji żydów z innych krajów. Liczba tych przybyszów nie jest dokładnie znana. Jak mówią, liczba ta wahać się może w granicach od 15 do 25 tysięcy osób.

Drugim zagadnieniem związanym z przymusowym wysiedleniem żydów zagranicznych jest sprawa wywozu pieniędzy. W jaki sposób sprawa ta będzie rozwiązana, nie jest jeszcze wiadomo.

Zwracają tu wreszcie uwagę, że dekret nie dotyczy żydów z granicznych, którzy osiedlili się w Afryce wschodniej, t. j. Erytrei, Somali i Etiopii.

RZYM, 1. 9. (PAT). Dekret o wysiedleniu żydów zagranicznych, którzy osiedlili się we Włoszech po 1 stycznia 1919 r., wywołał bardzo silne wrażenie

zarówno wśród uciekinierów żydowskich, którzy ostatnio przybyli do Włoch z Niemiec i Austrii, jak i wśród żydów, którzy w ciągu ostatnich kilkunastu lat uzyskali obywatelstwo włoskie, a którzy obecnie będą musieli emigrować.

W praktyce dotknie on NAJSILNIEJ ŻYDOWSKIE ŚRODOWISKO W TRIESTE I MEDIOLANIE, gdzie element żydowski stale się powiększał w ciągu paru ostatnich lat.

Również w Rzymie osiedliło się wielu lekarzy żydów z Niemiec i innych krajów, którzy zdobyli sobie rozległe stosunki. Najbardziej jednak działanie dekretu da się zapewne odczuć w branży kupieckiej i ubezpieczeniowej oraz bankowości, gdzie element żydowski, zwłaszcza w północnych miastach włoskich był stosunkowo licznie reprezentowany.

Odrębne zagadnienie stanowi

POZYCJA ŻYDÓW W LIBII, gdzie liczba ich wynosi podobno 21 tys. Prawdopodobnie uznani oni będą za tubylców, aczkolwiek nie wiadomo ilu ich osiedliło się po roku 1919. Sprawę tę wyświekli zapewne spis ludności żydowskiej, będący obecnie w toku.

Nadmienić również należy, że w ABISYNI JEST OKOŁO 50 TYSIĘCY MIESZKAŃCÓW WYZNANIA MOJŻESZOWEGO, ALE LUDNOŚCI TEJ DEKRET NIE BĘDZIE OBOWIAZYWAŁ, ponieważ z posiadłości zamorskich obejmuje on tylko Libię i wyspy Egejskie.

W kołach politycznych panuje przekonanie, że wkrótce nastąpi uregulowanie praw i obowiązków żydów włoskich, zamieszkałych we Włoszech przed 1 stycznia 1919, których dekret dzisiejszy nie dotyczy.

Henlein przyjęty był przez Hitlera

Wódz Niemców sudeckich zawiązał kanclerzowi pismo lorda Runcimana
Dziś konferencja premiera Hodży z delegatami S. D. P.

BERLIN, 1. 9. (PAT). Kanclerz Hitler przyjął dziś w Berchtesgaden Konrada Henleina. Rozmowa, która — jak słychać — trwała kilka godzin, toczyła się podobno w obecności marszałka Goeringa.

LONDYN, 1. 9. (PAT). Z oficjalnej strony brytyjskiej wyjaśniono, że wyjazd Henleina do Berchtesgaden nastąpił z INICJATYWY LORDA RUNCIMANA, który zwrócił się do Henleina z prośbą o zabranie osobiste go pisma Runcimana, skierowanego do kanclerza Hitlera i mającego na celu uzyskanie pomocy Hitlera dla misji Runcimana.

Henlein po dłuższych perswazjach zarówno lorda Runcimana, jak i jego otoczenia, zgodził się na wyjazd do Berchtesgaden.

PRAGA, 1. 9. (PAT). Henlein powrócił dziś z Berchtesgaden do Asz.

PRAGA, 1. 9. (PAT). Jutro przed południem premier Hodża odbędzie konferencję z delegatami S. D. P. Rozmowa ma dotyczyć linii postępowania w dalszych rokowaniach S. D. P. z rządem.

PRAGA, 1. 9. (PAT). „Bohemia” wyraża przekonanie, że na dzisiejszym posiedzeniu partii niemiecko-sudeckiej nie zostało jeszcze skonkretyzowane stanowisko partii w stosunku do projektów rządowych. Utrzymuje się pogląd, że premier Hodża w czasie zapowiedzianej na piątek rozmowy z delegacją SDP.

PARYŻ, 1. 9. (PAT) — Prasa francuska, wykazując duże zainteresowanie kongresem norymberskim, snuje najrozsądniejsze domysły na temat jego przebiegu, wyrażając prze-

zakomunikuje jej oficjalnie podstawi nowego projektu rządowego. W razie przyjęcia ich przez delegację SDP. będzie on podany do wiadomości publicznej, co mogłoby już nastąpić w piątek. Jednakże w związku z pogłoską o możliwościach wysunięcia przez SDP. kontrpropozycji, ogłoszenie zasad projektu

rządowego staje tymczasem pod znakiem zapytania.

Runciman u prez. Benesa

PRAGA, 1 września. (PAT). Prezydent republiki Benesz przyjął dziś przed południem lorda Runcimana, z którym odbył dłuższą rozmowę.

Rząd opracował projekt

PRAGA, 1 września. (PAT). W ostatnich dniach w prasie zagranicznej pojawiły się wiadomości, jakoby ostatni projekt rządowy, opracowany przez komitet ministrów był oparty na pomysłach brytyjskich lub też planie lorda Runcimana.

Osoba z otoczenia lorda Runcimana w rozmowie z korespondentem PAT stwierdziła kategorycznie, że projekt ten ani nie pochodzi z Londynu, ani od lorda Runcimana.

W Berlinie i Paryżu

BERLIN, 1 września. (PAT). Jak słychać ambasador brytyjski Henderson odbył dziś dłuższą rozmowę z min. spr. zagr. Rzeszy von Ribbentropem. Żadnych szczegółów rozmowy nie są na razie znane.

PARYŻ, 1 września. (PAT). Bonnet odbył dziś rozmowę z ambasadorem Rzeszy hr. Welczkiem. Rozmowa, jak zapewniano w kołach oficjalnych, miała charakter informacyjny.

(Dokończenie na str. 3-ej)

Norymberga zadecyduje...

PARYŻ, 1. 9. (PAT) — Prasa francuska, wykazując duże zainteresowanie kongresem norymberskim, snuje najrozsądniejsze domysły na temat jego przebiegu, wyrażając prze-

konanie, iż będzie on miał decydujące znaczenie dla wyjaśnienia sprawy Czechosłowacji.

Korespondent londyński „Petit Parisien” informuje, że do chwili

wyjaśnienia ustosunkowania się partii niemiecko-sudeckiej do projektu rządu praskiego, rząd brytyjski zachowa powściągliwe stanowisko i nie podejmie żadnej interwencji w

Ameryka narazie czeka...

LONDYN, 1. 9. (PAT). Prasa angielska śledzi z żywym zainteresowaniem stanowisko Ameryki wobec sytuacji w Europie i przywiązuje duże znaczenie do rozmów, jakie ambasador Stanów Zjednoczonych Kennedy odbył w ciągu ostatnich dwóch dni z premierem Chamberlainem

o i lordem Halifaxem.

Według „Timesa”, w Białym Domu, jak i w departamencie stanu, wstrzymują się z komentarzami na temat sytuacji europejskiej. Prasa i cały szereg wielkich korporacji przemysłowych o szerokich rozgałęzieniach nalegają nie tylko na se-

kretnarza stanu, ale również i na prezydenta, aby się wypowiedział na temat obecnej sytuacji. Min. handlu Roper odbył rozmowę z prezydentem Rooseveltem. Rozmowa ta jest dowodem zainteresowania przemysłu amerykańskiego obecnym położeniem.

John Simon

Ośrodkiem zainteresowania całego świata w ostatnich dniach był sir John Simon, który wygłosił sensacyjne przemówienie w Lanark, w południowej Szkocji. — Z tego powodu prawdopodobnie zainteresują szczegóły jego biografii. (Red.)

Sir John Simon jest synem małego proboszcza wiejskiego i liczy dziś 65 lat. Jedynie, dzięki wybitnym sukcesom w naukach udało mu się uzyskać stypendia, które umożliwiły mu ukończenie studiów prawniczych. Matka życzyła sobie właściwie, aby się poświęcił karierze lekarskiej, ale on miał dyspozycję do zawodu adwokata. W krótkim czasie stał się jednym z najbardziej poważanych adwokatów w Londynie.

W 1905 r. zasiadł w izbie gmin. Mając 37 lat został zastępcą prokuratora generalnego Anglii. W gabinecie koalicyjnym Asquitha był w 1915 roku ministrem spraw wewnętrznych, jednak po kilku miesiącach zrezygnował, bo wprowadzenie powszechnego obowiązku służby wojskowej nie zgadzało się z jego liberalnymi poglądami.

Później poglądy jego stawały się coraz bardziej konserwatywne, a dzisiaj można go zaliczyć prawie do konserwatystów, aczkolwiek pozostał w partii narodowo-liberalnej.

Zdawało się, że ukoronowaniem jego kariery było objęcie kierownictwa ministerstwa spraw zagranicznych w 1931 r. Występował za zbliżeniem do Niemiec i za rewizją traktatu wersalskiego, a tym samym często zajmował stanowisko przeciwne francuskiemu ministrowi spraw zagranicznych, Barthou. Może to było również powodem, że rząd powierzył mu złożenie obecnego oświadczenia, bo Simon czasowo cieszył się w Berlinie wielkimi sympatjami — tak, że trudno byłoby zarzucić mu uprzedzenie w stosunku do Pragi.

Kiedy raz pewnego nie zgadzano się na Wilhelmstrasse z Johnem Simonem, usiłowano rozpowszechnić pogłoskę, że Simon jest pochodzenia żydowskiego. Na to odpowiedział ów czesny kierownik angielskiej polityki zagranicznej stwierdzeniem, że jest „zwykłym brytyjszym aryskiem pochodzenia bez kropli krwi żydowskiej” i dodał, że wyznania tego nie należy komentować, jako dowodu jego sympatii dla ruchu antysemitycznego, który uważa za niesprawiedliwy i zaszydzający.

W gabinecie Baldwina 1935 r. John Simon był ministrem spraw wewnętrznych i wicepremierem, a w 1937 r. przejął go Chamberlain, jako ministra skarbu. W tym charakterze do tychczas politycznie nie występował.

John Simon w drugim małżeństwie ożeniony jest z lady N. Simon, która wstawiła się przy zwalczaniu handlu niewolnikami w Afryce.

Wkrótce otwarcie sezonu w kinie „EUROPA”!

Nie dojdzie do wojny!

Autorem poniższego artykułu jest Walter Lippman, b. podsekretarz stanu w amerykańskim ministerstwie wojny i doradca amerykańskiej delegacji pokojowej. Lippman, który z powodu swoich zasług w dziedzinie publicystyki nagrodzony został doktoratem honorowym uniwersytetu Columbia, uchodzi za najbardziej miarodajnego dziennikarza politycznego Stanów Zjednoczonych. (REDAKCJA).

Tuż po wizycie angielskiej pary królewskiej w Paryżu przesiąkały z Niemiec pierwsze wiadomości, że przyspiesza się tam i WZMACNIA Z NIEZWYKŁĄ ENERGIĄ PRZYGOTOWANIA WOJENNE. Mniej więcej dwa tygodnie później dowiedział się świat, że regularne manewry lotnie armii niemieckiej odbywają się w rozmiarach, równających się bardzo poważnej mobilizacji. Zdawano sobie sprawę z tego, że wszystkie te POSUNIĘCIA OSIĄGNĄ PUNKT KULMINACYJNY w chwili, kiedy misja lorda Runcimana wejdzie w stadium decydujące, a w Norymberdze będzie się odbywał kongres partyjny.

Te wypadki i z nimi związane rozważania są przyczyną stanu napiętej czujności, panującej w Paryżu i Londynie, który rozciąga się również na inne kancelarie Europy, a nawet Waszyngtonu. Bowiem jasne jest, że Hitler swoimi do ostateczności doprowadzonymi

Doktor M. Dawidowicz
chor. wewnętrzne
ELEKTROKARDIOGRAFJA POWRÓCIE
Narutowicza 42, telefon 184-91

przygotowaniami znaleźć się w najbliższych tygodniach znówą WOBEC WIELKICH DECYZJI.

Rozumie się samo przez się, że czynione są wszelkie usiłowania, aby poznać jego prawdziwe zamiary. Najwiarygodniejsze sprawozdania oplewają, że wprowadzić nie chce wojny, ale że NIE WOLNO GO DRAŻNIC.

Takie sprawozdania są wiarygodne, bo wydaje się pewnym, że w Niemczech, po kryzysie z 21 maja, w którym Hitler okazał się ostrożny, POZOSTAŁA PARTIA WOJENNA wśród kierujących narodowych socjalistów, która argumentowała, że alianci tylko bluffowali i że nie byłoby niebezpieczne wystąpienie przeciwko Czechosłowacji. Można przypuszczać, że ta sprzeczność zdań w łonie partii zażegnana została przez decyzję wzmocnienia i przyspieszenia przygotowań wojennych do następnego kryzysu. Jeżeli kryzys nadejdzie, umiarkowany kierunek w Niemczech nie będzie w stanie zarzucić, że linia obrony na zachodzie jest za słabą, a armia jeszcze nie przygotowana. Będzie musiał się pogodzić ze stanowiskiem, że NIEMCY OSIĄGNĘŁY MAKSYMUM POTENCJAŁU WOJENNEGO, który wobec środków pomocni-

czych, stojących im obecnie do dyspozycji, wogóle osiągnąć można. Ale bardzo prawdopodobne jest, że HITLER BARDZIEJ, NIŻ KIEDYKOLWIEK, PRAGNIE UTRZYMANIA POKOJU, bowiem zdaje sobie sprawę, że sytuacja rozwija się w sposób, utrudniający mu znalezienie przekonujących powodów, dla których nie powinno się ryzykować wojny.

Hitler może najlepiej ocenić ryzyko, jakie Niemcy mogłyby wziąć na siebie; musi być dla niego jasnym, że RYZYKO AGRESYWNOCI JEST DZISIAJ WIEKSZE, NIŻ BYŁO W MAJU. W porównaniu z majem, kiedy tryumf austriacki był jeszcze świeży, zarówno nacisk partii wojennej, jak i opór aliantów są większe. Prestiż niemal wszystkich zainteresowanych narodów jest stawka. Hitler nie może się poddać klęsce, lub czemu kolwiek, co można by interpretować jako klęskę. A ALIANCI NIE MOGĄ SIĘ COFNAĆ, nie ryzykując zupełnego rozpadnięcia się wszystkich swoich sojuszków. Przecież prestiż oznacza, że ktoś staje się silnym przez to, że wydaje się silnym; zyskuje się zwolenników, przekonując ich, że stawiają na zwycięzcy. Prestiż nie jest tedy sprawą próżności, tylko potęgi politycznej i wojskowej, a krytycznym faktem dla Europy jest dzisiaj to, że WALKA O PRESTIŻ OSIĄGNĘŁA SWOJ PUNKT KULMINACYJNY W POSTACI ZAMASKOWANEJ MOBILIZACJI.

Aczkolwiek sytuacja jest poważna, pozostaje fakt, że HI-

ler, a wraz z nim znaczna grupa, napewno zdaje sobie sprawę, że WOJNA OZNACZA ZBYT WIELKIE RYZYKO. — Francusko-brytyjski sojusz posiada moc bezwzględnie i przedstawia o wiele poważniejszą koalicję, niż ós Rzym — Berlin. WŁOCHY SĄ RACZEJ ZOBOWIĄZANIEM, NIŻ AKTYWEM, a Japonia jest zasypiana lotnymi piaskami w Chinach. Mała wojna graniczna w Mandżurii zrobiła większe wrażenie, niż opinia Europy chciała przyznać. Zdawała się mianowicie wykazywać, że ROSJA POMIMO WSZYSTKICH CZYSTEK, JEST POTĘGĄ, której nie wolno lekceważyć. Podczas gdy rosjanie jeszcze przed rokiem nie okazywali żadnego oporu, gdy japończycy zatopili jedną z ich kanonierek na Amurze, tym razem skorzystali ze sposobności, aby odnowić swą potęgę wojskową.

Istnieją wystarczające powody do przypuszczenia, że brytyjska dyplomacja w Europie środkowej i na Bałkanach wykonała dobrą robotę. Biorąc wszystko razem, ugrupowanie sił defensywnych wzbudza tak wielki respekt, że można się spodziewać, iż tej jesieni kryzys będzie POKOJOWO ZLIKwidowany.

WALTER LIPPMAN.

Dr. Weisbrum
powrócił

Rasizm w koloniach włoskich

Walka o czystość białej rasy w Abisynii

Rzym, w sierpniu. Problem rasizmu włoskiego zaprzęta opinię światową, która dopatruje się kontaktów ideologicznych między faszyzmem, a narodowym socjalizmem. — Stwierdzić jednak należy, że rasizm, dochodzący obecnie do głosu na półwyspie Apenińskim, znalazł już poprzednio zastosowanie w koloniach włoskich.

Jednym z faktów, który zwrócił uwagę na ten proces, jest rozporządzenie gubernatora włoskiego w Addis-Abebie, zakazujące białym, i to nie tylko włochoom, uczęszczania do lokali, w których bywają tubylcy. Zarządzenie to jest jednym z rzędu podobnych mu, zmierzających do przeprowadzenia jaknajściślejszej linii granicznej między białymi, a ludnością kolorową. Rzym zajmuje się żywo tą sprawą od chwili ukończenia kampanii wojennej w Abisynii. — W miesiąc po wkroczeniu włochoów do Addis-Abeby, w dniu 1 czerwca 1936 roku, rada ministrów w Rzymie zatwierdziła projekt organizacji Afryki Wschodniej. Projekt ustalał formę rządów, podział terytoriów, organizację sprawiedliwości i oświaty i zapewniał równość i wolność wszystkim wyznaniom. W projekcie tym jednak znajdowały się już zaczątki rasizmu. Zajął się problemem krzyżowania się ras. Stał na stanowisku polityki rasy i dlatego przeciwdziałał wszelkimi „małżeństwami kolonialnymi”, mieszaniami się krwi białej z czarną, dążył do tego, aby nie powstawali mieszańcy włosko-etiopszc.

Problem krzyżowania się ras w koloniach stanowi oddawna przedmiot pracowni prowadzonych badań i roztrząsań. W r. 1923 odbywały się na ten temat obrady w instytucie międzynarodowym problemów kolonialnych w Brukseli, a przedstawiciele Francji, Holandii, Belgii i Portugalii, złożyli sprawozdania o kwestii metysów w koloniach tych państw. Chodzi tu o problem bardzo doniosły, o proces dokonywany się na przestrzeni wielu wieków.

Uczony francuski Maurycy Muret zajmuje się kwestią tą w dziele p. t. „Zmierzch narodów białych”. Wywodzi, że krzyżowanie się ras o podobnym typie daje doskonałe wyniki, czego świadkami jesteśmy w Europie. Natomiast łączenie się ras niepodobnych do siebie daje wyniki zdecydowanie ujemne, tym bardziej, że rasa bardziej prymitywna jest bardziej żywotna i mocniej odbija się na charakterze potomstwa. Znaczna część uczonych wypowiada się więc przeciw związkowi biało-czarnym i powołuje się na interesy rasy, zarówno białej, jak czarnej.

Z tych założeń wychodzi polityka włoska w Afryce Wschodniej. Specjalny dekret rady ministrów zajmuje się zagwarantowaniem czystości rasy białej na tym terytorium. Środki wykonawcze są niezwykle surowe. —

Gary Cooper

Związek między białym mężczyzną i czarną kobietą lub białą kobietą z czarnym pociągą za sobą karę więzienia od roku do pięciu. Dekret nie porusza sprawy małżeństwa, gdyż Włochy związane są w tej kwestii układem laterańskim, stosującym w tej sprawie zasadę prawa kanonicznego, a jak wiadomo, kościół stosuje uniwersalizm i nie czyni różnicy między białymi, a rasami kolorowymi. Zresztą małżeństwa między białymi a tubylcami zdarzają się stosunkowo rzadko. Niewątpliwie urzędnicy, żołnierze, lub koloniści włoscy, którzy chcieliby zawrzeć takie małżeństwo, spotkali by się z surowymi represjami ze strony władz.

W ten sposób Włochy są pierwszym państwem, które w swojej polityce kolonialnej stosują zasady rasistowskie. Włochy odrzucają wszelkie kompromisy w tej kwestii i przeciwdziałają jak najostrzej wszelkim związkom między białymi a kolorowymi. Dyscyplina, stosowana w tej materii wobec włochoów w Afryce, jest nader surowa. — Nie wolno im mieszać z etiopkami, ani przebywać w ich towarzystwie. Twórcy włoskiego imperium kolonialnego nie chcą dopuścić do powstawania rzesz mieszaneńców, którzy ich zdaniem, stałiby się czynnikiem społecznego i politycznego zamętu.

W okresie poprzedzającym

stosowanie zasad rasistowskich w koloniach włoskich, stosunki kształtowały się odmiennie. —

W Asmarze pełno jest młodych mulatów i mulatek. Jeszcze więcej jest ich w kraju somalijskim. Na 3.500 włochoów żyje tam parę tysięcy metysów. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest bardzo mała ilość kobiet białych na tych terytoriach w stosunku do ilości mężczyzn — urzędników, żołnierzy i robotników.

Rząd włoski zmierza do stworzenia wielkiej ilości rodzin włoskich na płaskowyżu Afryki Wschodniej. Władze zamierzają kolonizować Afrykę, wysyłając tam całe rodziny, a nie samotne jednostki. Obie rasy, biała i czarna, w myśl planów i zarządzeń rządu włoskiego, mają rozwijać się obok siebie, nie mieszając się ze sobą i nie wchodząc ze sobą w żadne związki.

KINO CASINO 825 powtórzenie premiery!
P. 4. 6. 8. 10
NELSON EDDY
(niezapomniany bohater filmu „Gdy kwitną bzy”)
ELEANOR POWELL
w najpiękniejszej i najkosztowniejszej komedii muzycznej pt.
ROSALIE

Prez. Roosevelt wyraża uznanie żydom za usługi w czasie wojny i pracę w czasie pokoju

NOWY JORK, 1. 9. (ZAT). — Dziś otwarty zostanie 43 doroczny zjazd - obóz Związku Kombatantów żydowskich w Stanach Zjednoczonych. Z tej okazji prezydent Stanów Zjednoczonych, Franklin D. Roosevelt, ogłosił wczoraj oświadczenie powitalne na zjazd. Oświadczenie Roosevelta, opublikowane w całej prasie amerykańskiej, głosi:

„Jest to dla mnie szczególną przyjemnością raz jeszcze powitać wszystkich członków Związku Kombatantów Wojennych Żydowskich w Stanach Zjednoczonych i wszystkich tych, którzy biorą udział w naszym czterdziestym trzecim dorocznym obozie. Nie ma potrzeby przypominania narodowi amerykańskiemu usług, oddanych naszemu krajowi przez żydów. Była to służba honoru i wyróżnienia.

Historia poucza, że społeczeństwo wasze odegrało wielką i chlubną rolę w obronie amerykańskiego w czasie wojny światowej i w wojnach poprzednich, i że w czasach pokoju naród wasz wielce się przyczynił do rozwoju i zachowania chwały i roman-

tycznych tradycji naszego kraju i naszego demokratycznego ustroju.

W imieniu narodu amerykańskiego składam hołd waszej wiernej i chlubnej służbie i życzę wam szczęśliwego i pełnego sukcesu obozowania”.

W imieniu narodu amerykańskiego składam hołd waszej wiernej i chlubnej służbie i życzę wam szczęśliwego i pełnego sukcesu obozowania”.

Polacy w Gdańsku wytrwają! Hitlerowcy biją za niepozdrawianie ich sztandaru

Gdański koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Zarząd główny Zw. Polaków Gdańska wydał następującą odezwę:

Ostatnio zaszły na terenie w. miasta Gdańska pożałowania godne fakty pobicia młodzieży polskiej za nie pozdrawianie sztandaru partii narodowo - socjalistycznej,

oraz inne podobne, wywołujące zrozumiałe oburzenie całej polskiej opinii publicznej.

Spółczesność polskie w kraju zareagowało na nie zdecydowanie, wypowiadając na tłumnych zebraniach swoją wolę przyjęcia z pomocą Polonii gdańskiej.

Zdecydowane stanowisko społeczeństwa polskiego w kraju wobec

ostatnich wypadków gdańskich świadczy dowodnie, że ludność polska w Gdańsku może zawsze liczyć na pomoc całego kraju w ciężkich chwilach, jakie przeżywa.

W imieniu tej ludności zarząd główny gminy polskiej związku polaków stwierdza, że wytrwa ona na swoim stanowisku.

Stać ona będzie twardo w obro-

nie swoich praw, które jej przysługują z tytułu obowiązujących traktatów i nie dopuści, by prawa te w jakikolwiek sposób mogły być ukracane.

Spółczesności w Polsce za zajęte stanowisko wyraża ludność polska w Gdańsku cześć i podziękowanie

Areszt — to mało

TCZEW, 1. 9. (Tel. wł.) — Na dworcu kol. w Tezewie policja aresztowała i odstawiła do sądu grodzkiego dwóch obywateli gdańskich Niemców: Erwina Buscha, lat 40 i Karola Brömmera, lat 46.

Aresztowani jechali pociągiem tranzytowym z Berlina przez Kaszubę do Gdańska. W chwili, gdy polski konduktor zażądał okazania biletów, ci odmówili, krzyżując: „Właściwie nie powinno się temu brudnemu konduktorowi na „niemieckiej” ziemi biletów okazywać”.

Nowe prawo małżeńskie

GDANSK, 1 września. (PAT) — Senat wydał dekret o nowym prawie małżeńskim w duchu narodowo-socjalistycznym.

Skazanie obywatela polskiego

GDANSK, 1 września. (PAT) — Obywatel polski wyznania mojżeszowego, Henryk Teller, skazany został dziś przez sąd gdański za rzekome zaczepienie i pobicie członka młodzieży hitlerowskiej, na 2 miesiące więzienia.

Oskarżony twierdził w czasie rozprawy, że młody hitlerowiec spytał go o innego żyda, którego poszukiwał. Na tym tle doszło między nim a młodym hitlerowcem do bójki. Świadkowie obciążyli jednak oskarżonego tak, że sąd uznał Tellera za winnego pobicia młodego hitlerowca.

Hitler podziwiał Francję ale sam chciałby także być przez nią podziwiany

PARYŻ, 1 września. (PAT). — „Le Journal” w wydaniu prowincjonalnym przynosi obszerny wywiad swego przedstawiciela Alfonsa de Chateaubriant z kanclerzem Hitlerem. W wywiadzie tym kanclerz Hitler w niezwykle ostrych słowach wystąpił przeciwko bolszewizmowi, w przyjaznym tonie poruszając sprawę stosunków francusko - niemieckich.

Nie zamierzamy bynajmniej — powiedział kanclerz Hitler — narzucać komukolwiek naszych poglądów. Bolszewizm — przeciwnie — chce narzucać swoje metody całemu światu. Rosja rozważana na przestrze-

ni historii od Iwana Groźnego i Piotra Wielkiego, aż do Lenina i Stalina, idzie i rozwija się stale po tej samej linii, która wynika z jej charakteru narodowego. Nawet skłonny jestem zdobyć się na oświadczenie, iż Rosja znalazła w organizacji obecnej Sowietów, najlepszy wyraz dla swego charakteru narodowego. Jednak dla reszty Europy organizacja ta mogłaby być tylko katastrofą.

Niemcy — oświadczył kanclerz Hitler — w ostatnim mo-

mentie zatrzymały tragiczny proces bolszewizacji świata.

Po scharakteryzowaniu podstaw społecznych i ekonomicznych narodowego socjalizmu, kanclerz Hitler wypowiedział się za współpracą międzynarodową.

Narody europejskie są stworzone po to, aby współpracować ze sobą w dziedzinie wspólnego rozwoju gospodarczego. Wojna, a zwłaszcza ostatnia wojna, winna być traktowana z

punktu widzenia obiektywnego, jako największy błąd.

O ile chodzi o stosunki francusko-niemieckie, to kanclerz Hitler oświadczył, że w ciągu całej historii mieliśmy z Francją liczne konflikty, lecz nie mniej jesteśmy narodami, pochodzącymi z tego samego pnia. W historii swej wymienialiśmy między sobą idee, służyliśmy sobie wzajemnie przykładem i nauką, ma my więc mniej przyczyn, aby się nie nienawidzić, niż żeby się wzajemnie podziwiać.

W kolonii Alberta i w Kolumbii projektują osadzić uchodźców-żydów z Europy

MONTREAL, 1. 9. (PAT). — Z polecenia kilku magnatów-wy dawców angielskich, specjalny komitet bada obecnie możliwość utworzenia w prowincji Al-

berta kilku kolonii dla uchodźców żydowskich z Europy.

Wedle projektu, miano by osadzić w okręgu Peace River około 80 tys. osób.

Równocześnie gen. Henry

Page Croft z Londynu bada możliwość osiedlenia w brytyjskiej Kolumbii i omawia z rządem Kanady sprawę ewentualnego otwarcia imigracji.

Henlein przyjęty był przez Hitlera

(Dokończenie)

„Le Jour” twierdzi, że rozmowa przyniesła miała francuskiemu ministrowi nowe elementy do przypuszczeń, że można liczyć na zadawalające wyniki misji Iorda Rucimana.

Dwa incydenty

PRAGA, 1 września. (PAT). — Czechosłowackie biuro prasowe komunikuje: Podeszła dożytków w miejscowości Nowe Herminy doszło do zajścia pomiędzy patrolami wojskowym a uczestnikami zabawy. Przyczyną zajścia było zerwanie z samochodu chorągiewki z odznaką stronnictwa niemieców sudeckich. W pewnym momencie z pomiędzy pobliskich drzew padły dwa strzały. Nikt nie odniósł ran. Świadkowie cywilni podczas przesłuchania twierdzili, iż strzelili żołnierze. Dochodzenie i zbadanie broni żołnierzy stwierdziło z całą pewnością, że żaden strzał nie był dany przez żołnierzy, należących do patrolu.

PRAGA, 1 września. (PAT). — W Nieder Uttersdorf pod Grubich 17-letni Niemiec sudecki Otto Weiss uderzony został przez komunistę łaską w głowę tak silnie, że zbroczony krwią padł na ziemię. Lekarz stwierdził u pobitego ranę szerokości 5 cm. Stan rannego jest poważny.

Napady na dworce i banki w Palestynie Nowe ograniczenia w ruchu kołowym. — Wyrok śmierci na araba-terorystę

JEROZOLIMA, 1. 9. (PAT) — Z dniem dzisiejszym wprowadzone zostały w Palestynie znaczne ograniczenia w ruchu kolejowym. Oczywiście, ograniczenia te spowodowane zostały zwiększeniem się liczby zamachów terrorystycznych w ostatnich dniach. Dziś właśnie na linii kolejowej Jaffa — Jeruzolima, w okręgu Ramleh dokonano szeregu zamachów. Zburzono mianowicie

dwa pompy stacyjne, zniszczono magazyny kolejowe i ostrzelowano zamieszkałe zabudowania przy stacji. Ogrody i sady, należące do kolejarzy, zamachowcy wycięli. Oddział wojskowy angielski bezpośrednio po tych zamachach zniszczył ogniem i wysadził w powietrze szereg domów w pobliskiej wsi arabskiej Quabah pod Ramleh.

W Jaffie dokonano niezwykle

smiałego napadu na filię Banku Otomańskiego. Do banku wtargnęło 50 ludzi, którzy pod groźbą rewolwerów zażądali otwarcia kas. Strażnicy bankowi — arabowie poczęli strzelać do napastników. Wywiązała się strzelanina, w czasie której napastnicy wycofali się. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności nikt nie został trafiony.

JEROZOLIMA, 1. 9. (ZAT) — Banda uzbrojonych terrorystów arabskich dokonała dziś napadu na posterunek policji w Miron. Po okrzyku postępu teroryści otworzyli ogień. Policja odparła napastników ogniem karabinów maszynowych. Jak sądzą, po stronie bandy były liczne ofiary.

Niedaleko wsi arabskiej Tیره na północy Palestyny banda terrorystów napadła na kilku policjantów żydowskich, rabując amunicję.

Z mieszkanka muftiego w Hebronie teroryści skradli broń i amunicję, przechowywaną w tym mieszkaniu z zezwolenia władz.

W Tel - Awiwie zmarł dziś z odniesionych ran 34-letni inżynier Gabriel Chelouche, ciężko ranny w piątek ub. tygodnia pod Ramleh w napadach arabskich na autobusy i samochody żydowskie po wybuchu bomby w Jaffie.

JEROZOLIMA, 1. 9. (PAT) — Sąd wojskowy w Haifie skazał pewnego araba za posiadanie broni i amunicji na karę śmierci.

W Wilnie będzie spokój

Władze bezpieczeństwa przeciwstawiają się wszelkim próbom wywołania zajść antyżydowskich

Wileński koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

W wileńskim urzędzie wojewódzkim odbyła się wczoraj specjalna konferencja przedstawicieli prasy, wobec której szef bezpieczeństwa p. JASINSKI złożył oświadczenie w związku

ze zbliżającym się początkiem roku akademickiego.

P. Jasiński prosił przedstawicieli prasy, aby uspokoił społeczeństwo żydowskie w Wilnie i zapewnił je, że władze kategorycznie będą się przeciwstawiały wszelkim próbom wywołania zajść antysemitycznych.

Wileński urząd wojewódzki oświadcza z całą stanowczością, że spokój i porządek w mieście będzie utrzymany i żadne zajścia, podobne do zajść, jakie wydarzyły się z początkiem ubiegłego roku szkolnego w żadnym wypadku nie będą tolerowane.

Gen. Żeligowski u pana premiera

WARSZAWA, 1.9. (PAT) — Pan prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dniu 1 września r. b. gen. Żeligowskiego w sprawach wileńskiego okręgu poselskiego, a następnie sen. Hasbacha w sprawach organizacji niemieckich w Polsce.

Trzech górników zasypanych w szybie

KATOWICE, 1.9. (PAT) — Ze Śląska opolskiego donoszą: W kopalni „Castellengo“ wydarzyła się w tych dniach katastrofa górnicza.

Na głębokości kilkuset metrów zawałił się strop kopalni, wskutek czego trzech górników zostało zasypanych, ponosząc śmierć na miejscu. Zwłoki ofiar katastrofy wydobyto.

Bizuteria za 100 tys. dolarów łupem bandytów

NOWY JORK, 1.9. (PAT) — Na sklep jubilerski przy 5 Avenue trzech bandytów na oczach kilku policjantów dokonano śmiałego napadu z bronią w rękę. Zrabowali biżuterię wartości 100 tys. dolarów, bandyci zbiegli.

Król Borys prowadzi włoską lokomotywę

RZYM, 1.9. (PAT) — Bawiący w siedzibie włoskiej rodziny królewskiej San Rossore król bułgarski Borys oddaje się swemu ulubionemu zajęciu prowadzenia lokomotywy. Wczoraj rano król Borys poprowadził pociąg z Pizy do Viareggio, skąd powrócił samochodem do San Rossore.

Żydzi montują wspólny blok do zbliżających się wyborów samorządowych

WARSZAWA, 1.9. (ZAT) — Żydowskie koło parlamentarne obradowało w dniach 30 sierpnia i 1 września pod przewodnictwem posła dr. Sommersteina.

Poseł dr. Sommerstein omówił obecną sytuację w kraju przy specjalnym podkreśleniu aktualnych spraw, dotyczących ludności żydowskiej. Poszczególni członkowie koła zdawali sprawę ze swoich interwencji u czynników rządowych. Dużo uwagi poświęcono aktualnej i doniosłej sprawie wyborów samorządowych. Stwierdzono jedno-

myślnie, że w uwzględnieniu ciężkiego ogólnego położenia ludności żydowskiej i wobec postanowień świeżo uchwalonej ordynacji wyborczej należy dążyć wszelkimi staraniami dla stworzenia jaknajszerszego żydowskiego bloku wyborczego.

Powzięto odpowiednie uchwały, zmierzające do zrealizowania tego zasadniczego postulatu. Szczegółowo omówiono położenie żydów, obywateli polskich zagranicą i położono nacisk na konieczność intensywnej, ciągłej akcji interwencyjnej w ich obronie.

Międzyparlamentarna konferencja jedynym zagadnieniem dnia w sejmie

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

W dniu wczorajszym, 1 września, wbrew licznym zapowiedziom i pomimo dużego zjazdu posłów i senatorów, klub parlamentarny Ozoń z braku quorum odroczył swe obrady do poniedziałku.

Posłowie i senatorowie, którzy wczoraj licznie zjawili się w gmachu sejmowym, interesowali się przeważnie międzyparla-

mentarną konferencją ekonomiczną, której obrady rozpoczęły się 5 bm. w Warszawie.

Dotychczas zgłosiły się delegacje 15 parlamentów.

Najliczniejsza będzie delegacja angielska. Przybywają też przedstawiciele Włoch, Francji, Belgii, Japonii i, jak donosiliśmy już, Litwy i Bułgarii.

Zapowiedziany jest przyjazd obserwatora Stanów Zjednoczonych.

Lindbergh w Krakowie

lądował przymusowo z powodu ciężkich warunków atmosferycznych

KRAKÓW, 1.9. (PAT) — Pułkownik Lindbergh, lecąc z Cluj w Siedmiogrodzie do Ołomuńca, napotkał po drodze ciężkie warunki atmosferyczne, skutkiem czego zmuszony był zboczyć z trasy i zamiast lecieć na Węgry i przez Karpaty do Czechosłowacji, zmuszony był zboczyć i przymusowo lądować w Krakowie. Po osiągnięciu w por-

cie lotniczym od kierownika lotniska wiadomości o warunkach atmosferycznych na trasie Kraków — Praga i po uzupełnieniu zapasów benzyny, sławny lotnik amerykański wystartował w dalszą drogę, kierując się na Ołomuńec.

Pułkownikowi Lindberghowi towarzyszy jego małżonka.

Katastrofalny tajfun nad Japonią

Szalejący żywioł wyrządził olbrzymie spustoszenia w Tokio i Yokohamie

TOKIO, 1.9. (PAT). Niezwykle gwałtownemu tajfunowi, który wczoraj w godzinach rannych nawiedził Japonię towarzyszyły ulewne deszcze, przyspieszające miejscami charakter oberwania chmur.

Tajfun ten, przewyższający żywiołowością i siłą wszystkie burze, które w ostatnim ćwierćwieczu nawiedziły Japonię, poczynił olbrzymie spustoszenia.

Tokio i Yokohama odcięte od świata i pogrążone w ciemnościach zalane zostały przez potoki padającego nieustannie w ciągu 7 godzin deszczu.

Nie mniejsze spustoszenia wyrządził szalejący żywioł w Kobe i Osaka.

Tajfun, który nawiedza Japonię corocznie od strony wysp

mandatowych na południowym Pacyfiku, posuwał się tym razem od wysp Loochoo na zachód Japonii oraz od wysp Bonin w kierunku południowym. Drogi, którymi posuwał się rozszalały żywioł, zaznaczyły się obalonymi drzewami i zerwanymi z dachów dachami. Grozę sytuacji powiększały nieprzeniknione ciemności i zalewający wszystko ulewny deszcz. O godz. 1 w nocy dotarł szalejący żywioł do Tokio, gdzie zanotowano szybkość wiatru do 17 metrów na sekundę. W dwie godziny później doszła ona do 21 mtr., a o godz. 4 do 25. Domy zachwiały się w swych podstawach, a szereg ich runął grzebiąc w swych gruzach mieszkańców.

Równocześnie doszło do licznych wypadków na morzu.

Wzburzone fale wyrzuciły na brzeg kilka statków, z których największe uszkodzenia odniosły „Cital“ (15346 tonn), „Kunikawamaru“ (6.863 tonn) oraz „Sorachimaru“ (4.100 tonn).

W Higaszikaganawa w pobliżu Jokohamy zderzyły się w czasie szalejącej burzy dwa tramwaje, przy czym przeszło 20 osób poniosło ciężkie i cięższe obrażenia.

Około godz. 8 rano zaczęło nasilenie tajfunu słabnąć. W Tokio, Jokohama, Kobe i Osaka, w mniejszych miastach i wsiach przystąpiły władze do akcji ratowniczej i sporządzenia bilansu ofiar i wyrządzonych szkód.

W Tokio zostały zabite 34 osoby a przeszło 70 odniosło rany. 731 domów zostało zniszczo-

nych doszczętnie. 4.375 osób zostało uszkodzonych a 86.459 zalanych wodą. Runęło 214 komi-nów. 12.195 osób pozostało bez dachu nad głową i znalazło schronienie w specjalnie urządzonej obozach.

W Jokohamie wraz z prefekturą Kanagaw zginęły 3 osoby, kilkudziesiąt zostało rannych, 417 domów uległo zniszczeniu. 3.322 uszkodzeniu a 4.644 zalaniu wodą. W porcie zatonej 3 statki, a 4 zostały przez wzburzone fale wyrzucone na mieliznę.

Straty wyrządzone przez tajfun na morzu przekraczają 5 milionów jen. Straty na lądzie stałym są dotychczas nieobliczone, lecz nie ulega wątpliwości, że są one olbrzymie.

Sowiety fortyfikują granicę z Estonią

Dla celów strategicznych podpalono w ZSRR lasy na olbrzymiej przestrzeni

TALLIN, 1.9. (PAT). — Już od trzech dni cała Estonia i pobliskie wyspy wzdłuż jej wybrzeży spowite są gęstym chmurą dymu. W Narwie i Pełseri widoczność nie przekracza 20 metrów. Jak to już stwierdzono, dym napływa z nad terytorium ZSRR, gdzie od kilkunastu dni płoną lasy na bagnistych terenach nadgranicznych. Ogień można obserwować wzdłuż całej granicy estońsko-

sowieckiej — o 15 km. na północ od Narwy aż do południowego krańca — do m. Petseri.

Ruch okrętowy napotyka na duże trudności, gdyż dym stoi gęsto nie tylko nad lądem, lecz

i nad zatoką fińską, nad Finlandią i po przez Szwecję dochodzi do granic Norwegii. — Statki płyną w rzv akompaniamencie ryku syren, jak wśród najgłębszej mgły. Statki kursu-

ją z dużym opóźnieniem.

Z Narwy donoszą, że według wiadomości z pogranicza, pożar powstał w pobliżu m. Kolarowskoje. Dziś już ogień rozprzestrzenił się na obszarze kilkudziesięciu kilometrów. Aczkolwiek brak jest szczegółów, to jednak utrzymuje się przekonanie, że władze sowieckie w myśl podpalili lasy dla oczyszczenia terenu nadgranicznego.

Prasa estońska jednomyślnie twierdzi, że pożar został wywołany celowo, podobnie jak to uczyniono latem nad zatoką fińską u ujścia rzeki Lumgi. — Zdaniem prasy, oczyszczenie pogranicza przeprowadzane jest w celach wyłącznie strategicznych.

W ostatniej chwili donoszą z pogranicza, że z terytorium sowieckiego slychać było wyraźne wybuchy bomb. Jak przypuszczają, władze sowieckie przystąpiły do gaszenia pożaru, który przerzucił się widocznie zbyt daleko w głąb kraju.

LONDYN, 1 września. (PAT). „Times“ ujawnia dzisiaj interesujące szczegóły o zarządzeniach obronnych, podjętych przez władze sowieckie na granicy estońskiej.

Władze sowieckie, chcąc oczyścić 15-milowy pas pogranicza z Estonią koło miasta Nerva i rzeki Luga, w celu wybudowania tam fortyfikacji wojskowych, popaliły nadgraniczne lasy, z których jeszcze na wiosnę r. b. ewakuowano całą ludność. Gęste chmury żrącego dymu, wywołanego tym pożarem, zasłało niebo nie tylko w południowej Finlandji i Estonii, powodując zarcadzenie wielu ludzi, ale nawet dotarły przez morze nad Sztokholm. Dym ten na wybrzeżu Estonii był tak gęsty, że statki zmuszone były używać syren, jak podczas najgroźniejszych mgł.

KINO

„PALACE”

Dziś wspaniała premiera!

Najpiękniejsza i najzgrabniejsza gwiazda ekranu

JUNE KNIGHT

król komików

SZÖKE SZAKALL

oraz rasowy amant

Michael Bartlett

w uroczej i melodyjnej komedii o milionowej wystawie

Na tle Budapesztu, miasta śpiewu, wina i miłości toczy się czarująca przygoda romantyczna

CZARPASZ

Wąż — boa w paryskim metro

PARYŻ, 1 września. — (Tel. wł.). Na jednym z przystanków kolei podziemnej znaleziono wę-
ża boa długości 2,5 metra.

Został on pozostawiony w skrzynce przez nieznanego pasażera kolei podziemnej.

Ofensywa gospodarcza przeciw Niemcom

Rzesza nie dostanie w tym roku zboża bułgarskiego, które wykupione zostało przez Anglię

„Drang nach Süden” Trzeciej Rzeszy został sparaliżowany

LONDYN, 1. 9. W związku z pożyczką francuską dla Bułgarii, rząd angielski dokonał ogromnych zakupów zboża bułgarskiego, zawierając kontrakty na przeszło 50 procent tegorocznych zbiorów.

Właściwa waga tej transakcji wyjaśni się dopiero wówczas, gdy przypomnimy sobie, że dotychczas 60 proc. swych zbiorów zboża Bułgaria sprzedawała Niemcom. W roku bieżącym Rzesza nie dostanie więc wogóle zboża bułgarskiego.

Jest to dalszy ciąg kontrofensywy gospodarczej francusko-angielskiej przeciw „Drang nach Süden” Trzeciej Rzeszy, dążącej do opanowania ekonomicznego państwa basenu nadmorskiego: Rumunii, Bułgarii,

Czechosłowacji, Węgier i Jugosławii.

W tej chwili sytuacja przedstawia się w ten sposób, iż Rumunia dzięki zakupom angielskim całej jej produkcji naftowej, wyzwoliła się z pod gospodarczej hegemonii Niemiec, obecnie zaś wyzwala się Bułgaria. Jugosławia ma wszystkie

możliwości, by uczynić to samo, bowiem W. Brytania gotowa jest w każdej chwili zawrzeć z nią podobną umowę, jak z Bułgarią. Należy przy tym

podkreślić, że ostatnia rekonstrukcja rządu Stojadinowicza wskazuje, iż w Jugosławii zaczyna dochodzić do głosu elementy, oddawna dążące do oparcia polityki zagranicznej, a przede wszystkim gospodarczej o wielkie demokracje zachodnie, co byłoby dla Rzeszy klęską gospodarczą.

Stanowisko Węgier, którym konferencja Małej Ententy w Bled zagwarantowała znaczne korzyści w razie odstąpienia od osi Rzym — Berlin wyjaśni się w najbliższym czasie.

W każdym razie już dziś można zaryzykować twierdzenie, że niemieckie parcie na południe zostało w znacznej mierze sparaliżowane, w najbliższym czasie prawdopodobnie będzie w całości uniemożliwione.

STUDENCI

nie wysyłajcie oryginałów świadectw szkolnych!

KORZYSTAJCIE

KOSZT MINIMALNY!

z fotokopii instytutu „INTRO” ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 80

Złe wyżywienie i złe traktowanie powodem dezercji w Niemczech

Przed kilku dniami zbiegło z armii niemieckiej znowu dwu żołnierzy, a mian. szeregowiec Reinhold SCHLOSSER z 1 kompanii baonu łączności z Allen-

stein oraz pionier Ferdinand SILBERNAGEL z 1 kompanii batalionu saperów nr. 27 z Ingolstadt.

Obaj w czasie przesłuchania

podali, że powodem dezercji było złe traktowanie ich przez przełożonych oraz złe wyżywienie.

WINIARNIA
„VICTUAL”
CZYNNA
PIOTRKOWSKA 64, tel. 112-35.

Narada polityczna u marszałka Sławka

Warsz. kor. „Głosu Porannego” telefonuje:

U p. marszałka Walerego Sławka, po jego powrocie z urlopu, odbyła się, według pogłoszek, narada polityczna, w której wzięli udział wicemarszałek Schaetzel, poseł gen. Żeligowski, poseł Brzek - Osiniński, sen. Gwizdź i in.

Walka na ulotki między Str. Ludowym a endecją

Warsz. kor. „Głosu Porannego” telefonuje:

W powiatach przemyskim i jarosławskim, według informacji otrzymanych w kołach politycznych, toczy się walka na ulotki pomiędzy Stronictwem Ludowym a Stronictwem Narodowym.

Przedstawiciele PPS-u u p. premiera gen. Składkowskiego

WARSZAWA, 1. 9. (PAT) — Pan prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dniu 1 września r. b. przedstawicieli komisji centralnej klasowych związków zawodowych i PPS w osobach pp. Arciszewskiego, Kwapińskiego, Pużaka i Topinka.

W czasie audyencji poruszana była sprawa obchodu 20-lecia niepodległości i zbiórki pieniężnej na FON, sprawy umów zbiorowych robotników przemysłu metalowego, wreszcie sprawa wyłączenia od ubezpieczenia chorobowego robotników, zatrudnionych w zakładach wojskowych.

Zastrzelili ciężarną żonę

Sąd skazał go na dożywotnie więzienie

PIOTRKÓW, 1. 9. (PAT). — W drugi dzień świąt Wielkiejnocy zamordowana została w Piotrkowie Leokadia Jagiełło, żona 57-letniego emerytowanego pracownika P. K. P. Józefa Jagiełło. Jako podejrzany o dokonanie zbrodni aresztowany został

stał mąż.

W dniu dzisiejszym w wyniku trzydniowej rozprawy sąd okręgowy w Piotrkowie, uznając winę oskarżonego za dowiedzioną, skazał Józefa Jagiełło za zastrzelenie będącej w ciąży żony na dożywotnie więzienie.

Kardynał Innitzer ustępuje

Papież przyjmie rezygnację arcybiskupa Wiednia

WIENIEN, 1. 9. (Tel. wł.). — Z Rzymu nadeszły wiadomości, iż kardynał Innitzer zwrócił się do Ojca św. z listem, w którym prosi o zwolnienie go z funkcji arcybiskupa Wiednia.

Podobno Ojciec św. przychylić się ma do prośb kardynała Innitzera i przyjąć jego rezygnację.

Wiadomość o rezygnacji kardynała wywołała w Wiedniu bardzo wielkie wrażenie. Koła hitlerowskie sugerują, że kardynał Innitzer zgłosił swą rezygnację, by uzyskać wolną rękę w prowadzeniu akcji wśród katolików niemieckich.

Po przyjęciu rezygnacji z arcybiskupstwa wiedeńskiego,

kardynał Innitzer wystąpić ma, jakoby z publiczną deklaracją, w której wy tłumaczy przyczyny swego posunięcia.

Rezygnacja ma być wywołana pewnymi zasadniczymi różnicami pomiędzy poglądami Papieża, a poglądami arcybiskupa. Kardynał Innitzer uważa, że wychowanie młodzieży powinno być pozostawione wyłącznie państwu. Również kardynał Innitzer przeciw był od czytaniu w kościołach listów pasterskich, zawierających krytykę narodowego socjalizmu.

Wiadomość o liście kardynała Innitzera do Papieża ma już swe konsekwencje, ponieważ konferencje biskupów austriac-

kich, która miała się odbyć w Salzburgu, odłożono do połowy przyszłego miesiąca, to jest do czasu, kiedy zapadnie decyzja Piusa XI co do zwolnienia kardynała Innitzera ze stolicy arcybiskupiej w Wiedniu.

Kard. Innitzer zaprzecza

WIENIEN, 1. 9. (PAT) — W związku z nadeszłymi dziś do Wiednia wiadomościami z zagranicy o rzekomym ustąpieniu kardynała Innitzera, oświadczył on dziś późnym wieczorem dziennikarzom zagranicznym, że pogłoski te nie odpowiadają prawdzie.

Kardynał Innitzer dodał, że nie ma wogóle zamiaru opuścić zajmowanego przez siebie stanowiska.

Zamknięcie szkół klasztornych na terenie byłej Austrii

na terenie byłej Austrii

WIENIEN, 1. 9. (PAT) — Dziś rano wydane zostało zarządzenie o zamknięciu wszystkich szkół austriackich, prowadzonych przez zakonników. Na skutek tego zakazu przestaje istnieć m. in. znane wiedeńskie Schottengymnasium, prowadzone przez O. O. Benedyktynów i założone w r. 1807. Do gimnazjum tego ostatnio uczęszczały dzieci wielu wybitnych działaczy nar.-socj., a m. in. posyłał do tej szkoły swych synów namiestnik Seyss Inquart.

Również na prowincji przestał istnieć szereg szkół średnich przy klasztorach

Zamknięcie tych szkół rzuca charakterystyczne światło na stan rokowań między partią i kościołem w Austrii.

Według krążących pogłosek, w tutejszych kołach katolickich sprawa przedstawiała się następująco: Kardynał Innitzer, pragnąc uratować w obecnych rokowaniach ten typ szkół, zaproponował miał rzekomo rozciągnięcie stopniowej likwidacji tych szkół na przeciąg 8 lat

i przedstawił podobno tę propozycję Rzymowi.

Watykan projekt ten rzekomo odrzucił, co spowodowało miało natychmiastową reakcję kierowniczych władz partyjnych w formie wydanego dziś rozporządzenia o zupełnym zamknięciu tych szkół.

B. rząd austriacki

przebywa w obozie odosobnienia w Dachau

WIENIEN, 1. 9. (PAT). Według wiadomości, nadchodzących z obozu odosobnienia w Dachau, pracuje tam w kopalniach m. in. b. austriacki minister Horubostle. W Dachau urządzono odczyty dla więźniów. B. naczelny redaktor liberalnej gazety wiedeńskiej „Der Tag” Kaimar prowadził wykłady o ideologii narodowo-socjalistycznej. Słuchaczami kursów są wszyscy dawni ministrowie i po-

liticy austriaccy. Kursy te odbywają się z nakazu partii narodowo-socjalistycznej.

1.000 żydów z Wiednia wyjechało do Palestyny

WIENIEN, 1. 9. (PAT) — Wczoraj wyjechało z Wiednia 1000 emigrantów żydowskich, udających się do Palestyny.

Opracowuje się opinia

o kontyngencie nowych adwokatów

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Na pierwszym posiedzeniu rady adwokackiej w Warszawie rozważano kilka aktualnych spraw, dotyczących palestry.

M. in. na porządku dziennym znalazł się proces, wytoczony przez adw. Hofmokla-Ostrowskiego Janowi Klepurze o obrazę stanu adwokackiego.

Rada adwokacka postanowiła

w tej sprawie ogłosić komunikat, że nie upoważniła nikogo do wytaczania procesu o obrazę stanu adwokackiego.

Na tymże posiedzeniu powołano do życia osobną komisję dla opracowania opinii o kontyngencie nowych adwokatów apelacji warszawskiej. Na czele komisji stanęli dziekan Nowodworski i wicedziekan Blennu.

RADIO

DZISIEJSZY PROGRAM RADIOWY

- 6.20 Muzyka z płyt i gimnastyka
- 7.15 Koncert poranny w wyk. ork. marynarki wojennej
- 12.03 Audycja południowa
- 13.45 Fragmenty wokalne z oper — Pucciniego (płyty)
- 14.20 Muzyka obiadowa (płyty)
- 15.15 „Cuda - cudzika” — wesoła audycja dla dzieci
- 15.30 Rozmowa z chorymi
- 16.45 Wiadomości gospodarcze
- 16.00 Muzyka operetkowa w wykonaniu orkiestry
- 16.45 Autem przez Huculszczyznę — pogadanka
- 17.00 „Z kaszubskiego brzegu” — felieton
- 17.10 Trio salonowe z Łodzi
- 18.00 Sztuczne hormony i witaminy — pogadanka
- 18.10 Popularne utwory fortepianowe —
- 18.45 „Nowości literackie”
- 19.00 Recital śpiewaczy Karolki-wicza
- 19.20 Pogadanka aktualna
- 19.30 Radca Strońc na wystawie radiowej — I część koncertu rozrywkowego
- 21.00 „Opaleni wracamy z obozów” — felieton
- 21.10 „Radca Strońc na wystawie radiowej” — II część koncertu
- 22.05 Muzyka taneczna i piosenki — (płyty)

AUDYCJE ZAGRANICZNE LONDYN (342)

- 20.00 Symfonia C-dur i Koncert rozrywkowy D-dur Beethovena PARYŻ (1648)
- 23.00 Suita Piernego, Bruneau, Faurego i Bizeta PARYŻ (432)
- 20.30 Symfonia II Beethovena, „Idylla Zygryda” Wagnera, Utwory fortepianowe, Mała suita Debussy'ego STRASSBURG (349)
- 21.15 „La serva padrone” — opera Pergolesa KOENIGSWUSTERHAUSEN (1571)
- 23.00 Serenady na instrumenty dęte Rosiniego i Mozarta BERLIN (356)
- 20.15 Suita Atterberga, Fantazja Indyjska Busoniego i Symfonia w starym stylu Reznicka MONACHIUM (405)
- 20.10 Uwertura „Egmont” i Koncert skrzypcowy Beethovena, „Haleluja” Haendla RYZM (420)
- 21.00 „Don Gil w zielonych pończochach” — operetka Carabelli.

Niejaki profesor Wilson w Londy nie wywiesił w swoim audytorium następujący komunikat:

„Mam zaszczyt zakomunikować moim słuchaczom o wielkim zaszczycie, jaki mnie spotkał ze strony naszej królowej, która włączyła mnie do szeregu lekarzy, czuwających stale nad Jej zdrowiem”.

Nazajutrz na komunikacie pojawił się dopisek:

„God save the Queen!” („Boże zbań królową!”).

Pewien amerykański dziwak, zamieszujący stale na francuskiej Rivierze, zaprowadził sobie album, w którym wpisywane są jedynie opinie na temat starości. Właściciel albumu liczy obecnie około 90 lat. Do albumu wolno się wpisywać jedynie takim, którzy już ukończyli 75 lat.

Na honorowym miejscu widnieje autograf króla szwedzkiego:

„Stary jest tylko ten, kto zgadza się być starym”.

Notatka Bernarda Swaba brzmi: „Starość jest pojęciem duchowym, a nie fizycznym. Człowiek rodzi się starcem, albo przez całe życie pozostaje młodym”.

Gen. Charpentier, uczestnik wojny 1870 roku napisał:

„Za kilka dni skończę 91 lat. Dajcie mi trochę czasu. Za dziesięć albo piętnaście lat, nie wcześniej, potrafię wam odpowiedzieć na pytanie, co to jest starość”.

Najskuteczniejszymi środkami na bolszewizm i komunizm są: wolność osobista i prawa jednostki. Jest to najcenniejsze dziedzictwo ze spadku po starożytnych grekach.

Marco Polo

Czy wiecie, że w Europie istnieje jeszcze cały kraj, który nie zna kolei żelaznej, a mianowicie Albania.

Na francuskiej Rivierze wprowadzono gumowe czepki dla kąpiących się brodaczy.

W tych dniach Madryt obchodził drugą rocznicę wojny domowej, przy czym miasto było odświętnie dekorowane i iluminowane.

W Genewie obliczono, że świat wydaje dziennie miliard franków szwajcarskich na zbrojenia.

Niektórzy ludzie uważają siebie za postępowych, ponieważ noszą zeszloroczny garnitur, jeżdżą tegorocznym samochodem i żyją z przyszlorocznych dochodów.

— Jak tam u pana z klientami? Dobra frekwencja?

— Przeważnie orientaliści!

— Cudzoziemcy?

— Nie, ludzie, którzy chcą się zorientować co do cen.

GRAND-KINO

Pocz. 4. 6. 8. 10

Dzisiaj nieodwołalnie poraz ostatni!

OLYMPÉ BRADNA
GENE RAYMOND
LEWIS STONE

w wielkim filmie muzycznym

RAPSODIA

którego akcja rozgrywa się na tle słynnych motywów Chopina, Griega, Liszta i Moszkowskiego

Pamiętajmy słowa „Roty” Konopnickiej!

Niemcy wydają przepustki dla tych, którym odmówiły przepustek władze polskie

Z Katowic donoszą: Ostatnio na terenie powiatu rybnickiego funkcjonariusze policji i funkcjonariusze straży granicznej przytrzymali kilku robotników, obywateli polskich, posiadających przepustki graniczne, wydane przez władze niemieckie. Chodzi w tym wypadku o ludzi, którym władze polskie z różnych powodów odmówiły wydania zezwolenia na przekraczanie granicy po wygaśnięciu posiadanych przez nich przepustek granicznych.

Ludzie, starający się o przepustki w razie odmowy ze strony naszych władz administracyjnych udają się przez zieloną granicę na stronę niemiecką, gdzie z łatwością otrzymują zezwolenia

Przepustki, wydane przez niemieckie władze, posiadają ci ludzie, którym władze polskie definitywnie zabroniły przekraczać granicę z Polski do Niemiec, ze względu na ich prowokacyjne zachowanie się po powrocie z Niemiec do kraju i ze względu na stwierdzoną przez organy bezpieczeństwa ich działalność na szkodę kraju.

Za słusnością decyzji ze strony władz polskich w stosunku do szeregu robotników z powiatu dybnickiego przy odebraniu im prawa możliwości przekraczania granicy przemawia fakt, że w ręce władz polskich w powiecie rybnickim wpadły deklaracje, jakie otrzymują do wypełnienia zatrudniani po tamtej stronie granicy robotnicy polscy.

W deklaracjach tych robotnicy przyrzekają pozostać na terenie Śląska, jako awangarda niemiecka i zrzekać się w organizacjach niemieckich według wyboru, zapisując się do „Volksbundu”, lub do „Jungdeutsche Partei”. Niezależnie od tego, każdy, podpisujący deklarację, przyrzeka w najbliższym czasie wycofać swoje dzieci ze szkoły polskiej, a zapisać do mniejszościowej szkoły niemieckiej.

Każdy robotnik ze strony polskiej, choćby był Niemcem, zrzeka się w deklaracji pretensji do przeniesienia się na teren państwa niemieckiego i zobowiązuje się pozostać na terenie Śląska i pracować nad wzmocnieniem elementu niemieckiego.

Gdy się weźmie pod uwagę o-

statnie wzmianki o utworzeniu niemieckiego legionu pomorskiego i szereg naruszeń prawa międzynarodowego przez hitlerzyzowane Niemcy w stosunku do Polski, to dochodzi się do przekonania, że Niemcy, licząc na naszą widoczną bierność w stosunku do ich poczynań, pozwalają sobie na coraz dalej posuwające się prowokacje.

Rezolucje kaszubów

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Z Gdyni donoszą, że w Kartuzach odbyło się zgromadzenie Polskiego Związku Zachodniego z udziałem przeszło 500 kaszubów.

Omawiano ostatnie wydarzenia w Gdańsku. Uchwalono ostrą rezolucję z protestem „przeciw barbarzyńskim stosunkom na terytorium Wolnego Miasta Gdańska”.

Schwarzfluss zamiast Czarna

GDYNIA, 1. 9. (Tel. wł.). — Według otrzymanych tu wiadomości, zarządzeniem nadprezydenta prowincji Prusy Wschodnie zmieniono wczoraj nazwy około 500 jezior, rzek i kanałów. Zarządzenie opiewa, że zmianom podlegają nazwy osobliwe (Seltzame Namen). W rzeczywistości zmieniono prosto nazwy polskie na niemieckie, jak np. Czarna na Schwarzfluss itp.

Wkrótce otwarcie sezonu

w kinie

„EUROPA”!

W Polsce nie ma miejsca na hitlerizm...

Dyskusja o agenturach zagranicznych znowu teraz u nas odżyła, bo w granicach Rzeczypospolitej polskiej żyje mniejszość narodowa, dla której sformułowaniem i omegą jest hasło: „Ein Volk, ein Reich, ein Führer”. Temu niebezpieczeństwu nacjonalizmu niemieckiego poświęca swe uwagi „Kurier Polski”.

„Tolerancja i wyrozumiałość dla innych narodowości jest słabym dorobkiem kulturowym Polki, abyśmy mogli nadładować się wrocy niemieckie i prowadzić politykę eksterminacji i wynarodowienia w stosunku do naszych mniejszości narodowych. Opinia publiczna w Polsce dostrzegła to, że każdy przywiązuje już do swojej narodowości i unie to znanować. Ale najdalej posunęła tolerancja nie może doprowadzić do rozwijania się nacjonalizmu, sprężynującego z obcym państwem, z obcym nam raciem ideowym. „Ein Volk, ein Reich, ein Führer” — owymen. Tak samo jak polacy w Niemczech i polacy w Polsce stanowią jeden naród. Ale nie „ein Volk, ein Reich, ein Führer”.

Dlatego też na ruch hitlerowski w Polsce nie ma miejsca. Musi znieść sobie z tego sprawę polityka polska. Ale również i przywódcy polityczni mniejszości niemieckiej w Polsce. W tej sprawie polityka polska winna być nie tylko zupełnie wyraźna, ale i bardzo stanowcza.

To wydaje nam się najważniejszą przesłanką polityki polskiej w stosunku do nacjonalizmu niemieckiego w Polsce”.

Apel korporacji „Baltia” do społeczeństwa pomorskiego

„Baltia” — korporacja akademickiej młodzieży pomorskiej — wydała następującą odezwę do społeczeństwa pomorskiego:

„Stoimy dziś wobec nowego faktu, który potwierdza, że Niemcy nie przebijają w metodach i środkach walki z wszystkim, co polskie, na terenie W. Miasta Gdańska. Faktem stało się, że urzędnika polaka wyrzucono z pędzącego pociągu pod koła za to, że okazał się polakiem, za to, że nie pozdrowił urzędników dyrekcyj kolei państwowej pozdrowieniem hitlerowskim!

Polacy! W tej właśnie chwili, my, synowie tej prapolskiej ziemi Pomorza, bijemy na a-

larm. Nie wolno nam przemilczeć tego rodzaju wypadków, które godzą w naród polski i to na tej ziemi, która niejednokrotnie dała już dowody, że była i będzie zawsze tylko polską.

Gary Cooper

Bijemy więc na alarm, na który musi stanąć każdy, kto nosi imię polaka. Stańmy w zwartym szeregu ramię przy ramieniu, by zmanifestować i dać odpowiedź prowokatorom hitlerowskim.

Bijemy na alarm, by w jednym zdrowym odruchu wyeliminować z naszego życia gospodarczego, politycznego, społecznego wszystko to, co nosi charakter germański.

Polko, Polaku! Nie kupuj żad-

nego towaru pochodzenia niemieckiego, nie popieraj kupców, adwokatów, lekarzy niemieców! Ty, kupcu, usuń z twych półek wszelkie towary, książki, czasopisma niemieckie!

Niech pamięć niewinnie rozlanej krwi na torze kolejowym brata twego przypomina Ci, że takie właśnie trzeba od dziś zająć stanowisko.

O to! Was prosimy w imię tych, którzy dzielnie trzymają sztandar Polski w Gdańsku, narażając się na ciągłe szykany ze strony niemieców. Taką silną postawą możemy dodać im siłę i otuchy do wytrwania na powierzonych placówkach.

O to! Was prosimy w imię tego, któremu kalectwo wydało najpiękniejsze świadectwo nicochania Ojczyzny, a który nam przypomina, że mamy wielki do spełnienia obowiązek służby dla Ciebie, Polsko.

„BALTIA”
Korpor. Studentów Uniw. Pozn.

Czujnie... zazdrośnie... strzegła swej wielkiej tajemnicy, aż olśniewający błysk oczu zdradził jej sekret: miłość do kolegi syna — miłość 40-letniej kobiety do 20-letniego chłopca... i stał się cud — zakwitła...

Druga Młodość

...zjawiało się nowe życie...

Reżyserował:

Michał Waszyński

(twórca „Znachora”)

W rol. głównych:

Gorczyńska — Jusza-Stepowski

Ćwiklińska — Cybulski

Zacharewicz — Znicz

Kryńska — Łoziński

Już jutro ukaże się na ekranie „GRAND-KINA” jako program otwarcia nowego sezonu

Ameryka wakzy ze szpiegostwem niemieckim

NOWY JORK, 1 września. — (Tel. wł.). Jako odpowiedź na niezliczone sprawy szpiegowskie, wykryte w Stanach Zjednoczonych, które doprowadziły do aresztowania licznych Niemców, zjawiał się niedawno nad Nowym Jorkiem, nad plażą New Jersey, dalek nad licznymi lotniskami i obozami w stanach Maine i Virginia samolot, ciągnący za sobą około 100 m. długą wstęgę. Na wstędze tej było wypisane: „You pay for Nazi spies if you buy Nazi goods”. To znaczy: **Oplacasz szpiegów nazistowskich, jeżeli kupujesz towary niemieckie.**

Miliony ludzi śledziło z okrzykami aprobaty samolot na jego locie okrężnym.

Mussolini odwołał posła włoskiego w Dublinie

PARYŻ, 1 września. Z Rzymu donoszą, że poseł włoski w Dublinie został nagle odwołany ze swego stanowiska. Według relacji francuskiej prasy demokratycznej, zmiana na stanowisku posła włoskiego w Dublinie stoi w związku z niedawnym pobytom eskadry włoskiej w Irlandii, która została bardzo nieżyczliwie przyjęta przez irlandzkich robotników portowych. Marynarze włoscy byli przedmiotem wrogich demonstracji, do których przyłączyła się również ludność katolicka Irlandii.

Wiadomości bieżące

Uchylenie konfiskaty „Głosu Porannego“

Sąd okręgowy w Łodzi na posiedzeniu niejawnym, po wysłuchaniu wniosku prokuratora, postanowił uchylić wobec braku cech przestępstwa areszt nałożony przez starostwo grodzkie w Łodzi na numer 223 „Głosu Porannego“ z dnia 16 sierpnia r. b. za umieszczenie artykułu p. t. „Polska między dwie ma dyktaturami“.

DYŻURY APTEK. — Nocny dziśszej dyżurują następujące apteki: M. Kasperkiewicza, Zgierska 54, A. Rychtera i Lobody, 11 Listopada 86, M. Zundelewicza, Piórkowska 25, S. Bojarskiego i W. Schatza, Przejazd 19, Cz. Rytele, Kopernika 26, M. Lipca, Piotrkowska 193, A. Kowalski i S-ka, Rzgowska 147.

REJESTRACJA ROCZNIKA 1920 i 1921. — Dziś winni się stawić do rejestracji w wydziale wojskowym zarządu m. Łodzi (Al. Kościuszki 19) mężczyźni urodzeni w latach 1920 i 1921 i zamieszkali na terenie I komisariatu P. P. o nazwiskach na litery od K do R włącznie oraz zamieszkali na terenie 7 komisariatu P. P. o nazwiskach na litery od A do F włącznie.

DODATKOWA KOMISJA WE WRZEŚNIU. — W miesiącu wrześniu r. b. urzędują w Łodzi następujące dodatkowe komisje poborowe: Dla P. K. U. Miasto I urzęduje dodatkowa komisja poborowa w dniu 15 września r. b.

Stawić się winni wszyscy poborowi rocznika 1917 i starszych roczników, zamieszkali na terenie 2, 3, 7, 8, 9 i 11 komisariatów policji, którzy z jakiegokolwiek powodów nie stawili się w oznaczonym terminie do przeglądu wojskowego i otrzymali imienne wezwania z kdzkiego starostwa grodzkiego.

Dla P. K. U. Miasto II urzęduje dodatkowa komisja poborowa w dniu 28 września r. b.

Stawić się winni wszyscy poborowi rocznika 1917 i starszych roczników, zamieszkali na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisariatów policji, którzy z jakiegokolwiek powodów nie stawili się w oznaczonym terminie do przeglądu wojskowego i otrzymali imienne wezwania z łódzkiego starostwa grodzkiego.

Dla powiatów kdzkiego i brzezińskiego urzędują dodatkowe komisje poborowe w dniu 16 sierpnia r. b.

SZCZEPIENIA PRZECIWBLONICZE. — W dniu 5 września r. b. rozpoczynają się szczepienia przeciwblonnicze wszystkich dzieci w wieku 1 roku oraz tych wszystkich, które dotychczas nie były poddane szczepieniom ochronnym.

Szczepienia dokonywane są od dnia 5 września r. b. do dnia 1 października r. b. w godzinach od 8 do 10 rano.

Skrzynka do listów

Szanowny Panie Redaktorze! Uprzejmie prosimy o łaskawe zamieszczenie w Jego poczytany piśmie poniższej wzmianki:

W związku z wystawieniem w jednym z ogródków łódzkich szopki politycznej rzekomo „warszawskiej“ stwierdzamy niniejszym, że z imprezą tą nie mamy nic wspólnego.

Światopełk Karpiński.
Roman Dobrzyński.

Kupując podręcznik szkolny, należy sprawdzić, czy został naonaopatrzonej w nalepkę na budowę szkół.

Cena nalepki nie podraża ceny podręcznika, a przyczynia się do powstania POWAŻNEGO FUNDUSZA NA BUDOWĘ publicznych szkół powszechnych.

Matura w nowej postaci

Jakie zmiany wprowadza regulamin egzaminów dojrzałości w liceach

Został już ogłoszony regulamin egzaminów dojrzałości w liceach nowego typu, innymi słowy, matura w nowej postaci.

Okazuje się, że jednak z tym przeżytkiem nie możemy się rozstać. Nowy regulamin, którego tekst przytaczamy niżej, wprowadza wprawdzie szereg zmian na korzyść, szereg udogodnień, ale istota matury, ciężka próba nerwów — pozostaje niezmienną.

Na czym będą polegać inowacje?

Przed wszystkim zmniejszono ilość egzaminów i to zarówno piśmiennych, jak i ustnych.

Do tej pory uczeń gimnazjum każdego typu musiał składać 3 — 4 egzaminy piśmienne i, jeżeli nie był z jakiegoś przedmiotu zwolniony, 4 egzaminy ustne, a w szkołach nieposiadających praw gimnazjów państwowych, nawet 7 — 8 egzaminów. Obecnie obowiązujące będą tylko 2 egzaminy piśmienne: z języka polskiego w szkołach wszystkich typów i z jeszcze jednego przedmiotu, uzależnionego od kierunku nauczania w liceum i — 3 egzaminy ustne.

Oczywiście jest to poważna ulga.

Dalszą inowacją, która niewątpliwie przyjęta będzie z u-

znaniem, jest zasada, że kuratorium przyjmie dla danej szkoły przynajmniej jeden z sześciu tematów, jakie szkoła nadeśle. W tej dziedzinie wrócono do starego systemu rosyjskiego, który obdarzał szkołę zaufaniem, dawał jej niejako autonomię, a nade wszystko pozwolił skuteczniej przygotować młodzież do egzaminu dojrzałości. Sfery nauczycielskie z zadowoleniem przyjęły szereg zmian wewnętrznie technicznych, przekształcających istniejącą dotąd, bardzo zresztą uciążliwą, biurokrację.

Jedyną zmianą na niekorzyść uczniów jest to, że obecnie egzamin dojrzałości będzie wolno zdawać tylko dwukrotnie, podczas gdy dotąd nie istniały w tej dziedzinie żadne ograniczenia.

ZASADY NOWEGO REGULAMINU

są następujące:

Egzaminy dojrzałości będą się odbywały w maju i czerwcu, nadto w lutym dla uczniów szkół o ustroju semestralnym.

Organizacją egzaminów dojrzałości zajmują się kuratoria okręgów szkolnych; one wyznaczają terminy i miejsca egzaminów, powołują państwowe komisje egzaminacyjne do przeprowadzenia egzaminów i ustalają tematy egzaminacyjne.

W skład państwowej komisji egzaminacyjnej wchodzi: powołany przez kuratora okręgu szkolnego dyrektor lub przełożona szkoły oraz powołani przez kuratora egzaminatorzy z tych przedmiotów, które wchodzi w skład egzaminu.

Warunkiem dopuszczenia ucznia do egzaminu dojrzałości jest posiadanie w klasie drugiej licealnej ocen rocznych co najmniej dostatecznych. O dopuszczeniu do egzaminu rozstrzyga na tydzień przed jego rozpoczęciem rada pedagogiczna.

Egzamin składa się z części piśmiennej i ustnej. Egzamin piśmienny z języka polskiego obowiązuje na wszystkich wydziałach liceum ogólnokształcącego. Nadto odbywa się na wydziale humanistycznym egzamin piśmienny z języka obcego nowożytnego, na wydziale klasycznym z języka łacińskiego, na wydziale matematyczno-fizycznym z matematyki, na wydziale przyrodniczym z fizyki.

Egzamin ustny obejmuje na wszystkich wydziałach religię. Egzamin z religii odbywa się jednak tylko wówczas, jeżeli nauka tego przedmiotu jest zorganizowana w danej szkole. — Na wniosek egzaminatora uczeń może być od egzaminu z religii zwolniony.

EGZAMIN USTNY

obejmuje nadto: na wydziale humanistycznym — język polski, historię i do wyboru przez ucznia: język łaciński lub język obcy nowożytny; na wydziale klasycznym — język polski, historię i do wyboru przez ucznia: język łaciński lub język grecki; na wydziale matematyczno-fizycznym — matematykę, fizykę z astronomią i chemią; na wydziale przyrodniczym — biologię, chemię i do wyboru przez ucznia: geografję i geologię lub fizykę z astronomią.

Prócz tego na każdym wydziale należy ucznia poddać egzaminowi ustnemu z tego przedmiotu, z którego na egzaminie piśmiennym otrzymał ocenę niedostateczną.

Egzamin piśmienny z języka polskiego trwa 5 godzin, z innych przedmiotów po 4 godziny. Z języka polskiego i z języka obcego nowożytnego uczniowie otrzymują po 3 tematy do wyboru.

Uczeń, który otrzymał z 2 wypracowań egzaminu piśmiennego oceny niedostateczne, nie może być dopuszczony do egzaminu ustnego. Egzamin ustny, który ma zmierzać do zbadania stopnia rozwoju ucznia, jego wyrobienia umysłowego i zasadniczych wiadomości, powinien się odbyć ze wszystkich przedmiotów w ciągu jednego dnia i nie powinien przekraczać 30 minut z jednego przedmiotu.

Ostateczne oceny ustala komisja na podstawie wyniku egzaminu piśmiennego, egzaminu ustnego, postępów w ciągu pobytu ucznia w liceum i opinii opinii członków komisji o jego poziomie wykształcenia i dojrzałości umysłowej.

Uczeń, który zdał egzamin, OTRZYMUJE ŚWIADECTWO DOJRZAŁOŚCI liceum ogólnokształcącego.

Tutaj znajduje się w regulaminie luka, bowiem nie wskazuje, jakie uprawnienia daje świadectwo dojrzałości liceum ogólnokształcącego w stosunku do studiów w szkole wyższej. — Jest to luka tym dotkliwsza, że w dyskusji na ten temat był położony szczególny nacisk.

Uczeń, który nie zdał egzaminu i szkołę opuścił, może zdawać egzamin dojrzałości najwcześniej w następnym normalnym okresie egzaminu, nie później jednak, niż przed upływem dwóch i pół lat, a jako ekstern po upływie pół roku.

Egzamin dojrzałości w liceum ogólnokształcącym można zdawać w charakterze ucznia tylko dwa razy.

Z. T. K.

Piotrkowska 101, tel. 121-53.

Najbliższe wycieczki:

Niedziela 4.9. Cmentarz Wojskowy w Rzgowie i Poddebina. Zapisy tylko do piątku wieczór. Koszt: zł. 1.25.

W dniach od 23 do 28 b. m. organizuje się nast. wycieczki: 1) Wilno Troki i okolice, 2) Pojezierze Augustowskie oraz 3) Beskid Śląski.

Sekretariat przyjmuje pozatym zapisy na kolonię w Zaleszczykach oraz na tanie pobytu ryczałtowe w Truskawcu (czynne do 30 b. m.).

Zapisy i informacje w sekretariacie od 18 do 22, oprócz niedziel i świąt.

Lustracja szkół łódzkich

Papierowa uchwała o 20-milionowej pożyczce na budowę gmachów szkolnych

Współpracownik nasz zwrócił się do inspektoratu szkolnego m. Łodzi z prośbą o szereg wyjaśnień na temat rozpoczynającego się za kilka dni nowego roku szkolnego.

Z uzyskanych przez nas autorytatywnych wyjaśnień wynika, że organizacja nowego roku szkolnego jest już faktem dokonanym, zarówno jeśli chodzi o obsadę stanowisk kierowniczych, jak i nauczycielskich w szkolnictwie powszechnym. Zostały już również załatwione w porozumieniu z wydziałem oświaty i kultury magistratu wszelkie sprawy lokalowe, będące główną troską władz szkolnych. Sprawa bowiem pierwszorzędного znaczenia jest uruchomienie szkół w terminie, a więc jak najszybsze zakończenie nie wszelkich robót remontowych.

Chodziło władzom o to, aby nie powtórzyły się fakty, jakie miały miejsce w ub. roku, iż na dzień rozpoczęcia nauki nie które gmachy szkolne nie mogły być jeszcze oddane do użytku.

To też zgodnie z wydanym specjalnie okólnikiem kuratorium szkolnego w sprawie zakończenia remontów przed początkiem roku szkolnego, inspektorat szkolny wraz z wydziałem oświaty przeprowadzają obecnie systematyczne lustracje budynków szkolnych w Łodzi.

W trakcie tej lustracji zwracana jest szczególnie uwaga na te remonty, które są związane nie tylko z odnawianiem wnętrza i klas wykładowych, ale i z całkowitą przebudową gmachu. Mimo że znacznych robót w wielu szkołach, nauka rozpocznie się w terminie, aczkolwiek zda-

wało się, że wobec trwania, akcji porządkowania miasta i braku robotników, będzie nieznaczne opóźnienie.

Jak już to niejednokrotnie poruszaliśmy, odczuwa Łódź poważny brak budynków, przystosowanych do potrzeb szkolnictwa. Rażących braków nie potrafią nawet usunąć obecne remonty, zwłaszcza, że w wielu wypadkach szkoły mieszczą się w budynkach wydzierżawionych, mieszkalnych, zajmowanych nadal w części przez lokatorów. Ciężkość w klasach, jak się okazuje, będzie nieco mniejsza, gdyż nowy rocznik szkolny jest liczebnie słabszy od tego, który opuścił 7-klasową szkołę publiczną.

Nauka na dwie zmiany, do 6 wieczór będzie się mimo to nadal odbywać, jak dawniej.

Oczywiście, rewolucyjnym zwrotem w sytuacji byłoby zrealizowanie uchwały rady miejskiej w sprawie wyasygnowania 20 milionów zł. na budowę nowych szkół w Łodzi. Ta uchwała musi jednak na razie pozostać na piśmie, gdyż do zaciągania długoterminowych pożyczek inwestycyjnych uprawniona jest jedynie rada miejska z wyboru. A na razie miasto płaci corocznie 1 milion złotych za dzierżawę budynków szkolnych, które w dodatku nie zawsze odpowiadają temu przeznaczeniu.

Co się tyczy programu nauczania, to pozostaje on w szkołach powszechnych bez zmian. Również w zakresie podręczników szkolnych nie będzie żadnych absolutnie zmian, poza nieznacznymi wyjątkami, odnoszącymi się tylko do zmienionej ortografii.

Konferencje, dotyczące orga-

zacji pracy odbędą się z kierownikami szkół w dniu dzisiejszym pod przewodnictwem rejonowych inspektorów szkolnych.

Będą na tych konferencjach omawiane najrozmaitsze sprawy, związane z rozpoczęciem nauki i nauczaniem. M. in. omawiana będzie sprawa radiofonizacji szkół, wyboru odpowiednich audycji, sprawa punktualnego rozpoczynania zajęć, podręczników itp.

Wiele uwagi inspektorzy poświęcą przygotowaniom do rozpoczynającego się w październiku 5-go Tygodnia szkoły powszechnej, organizowanego przez Tow. popierania budowy szkół powszechnych.

Z okazji tygodnia czynione są, jak nas informują, przygotowania do otwarcia wielkiej wystawy szkolnej, która zobrazować ma dorobek i rozwój T. P. B. S. P. Ekspozyty wystawy mają być bowiem wykonane wyłącznie przez działkę szkół powszechnych.

Wreszcie będzie na konferencjach mowa o dodatkowych zapisach, które trwać będą do 8 b. m. Zasadnicze zapisy zostały już przeprowadzone przed feriami, obecnie zaś chodzi o działkę, którą z innych miast przerosi się na stałe do Łodzi.

Tak mniej więcej wygląda całokształt przygotowań na terenie inspektoratu szkolnego. W poniedziałek, 5 b. m. 81 tysięcy dzieci łódzkich zapelniały szkoły.

Ze szkół dziatwa uda się do świąt, gdzie odprawione będą nabożeństwa za pomyślność nauki w nowym roku szkolnym. Normalne zajęcia rozpoczną się w szkołach we wtorek, dnia 6 września o godzinie 8 rano. (rt)

Nowa ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:
 Nowa ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym wchodzi w życie w dniu dzisiejszym. Przewiduje ona powoływanie dla celów obrony państwa kobiet, a granicę wieku mężczyzn, podlegających ewidencji wojskowej, przesuwa się z 50 lat do 60.

Kronika reporterska województwa łódzkiego

Przebywająca na lotnisku w Andrzejowie 28-letnia Perla KOSCIELNICKA (Łódź, Brzezińska 35) spadła z wysokiego nasypu kolejowego. Wezwany z Łodzi lekarz pogotowia stwierdził u Koscielniczkiej złamanie nogi i skierował ją do szpitala.

W Wieluniu przy ul. Krakowskiej Przedmieście syn miejscowego mieszkańca 4-letni Aron BRUM, pozostawiony bez opieki wszedł do ubikacji podwórzowej i wpadł do dołu biologicznego. Wypadek spostrzeżono zbyt późno. Z uszupku wydobyto już tylko zwłoki dziecka.

W Kaluszyńcu (pow. sieradzki) wybuchł pożar w zagrodzie Józefa BUDZISŁAWSKIEGO. Pożar zniszczył doszczętnie zabudowania gospodarskie. Straty wynoszą 6.000 zł. Przyczyny pożaru nie ustalono.

Zamykanie ulic -- zagraża bezpieczeństwu

Dotychczasowy system prowadzenia robót ziemnych i brukarskich musi ulec reorganizacji

[W związku z naszymi artykułami o porządkach i systemie organizacyjnym pracy na robotach drogowych, władze samorządowe Łodzi nadesłały nam wyjaśnienie, które właściwie niewiele wyjaśnia.

Drukujemy je jedynie w imię obiektywizmu, aby dać możność stronie zainteresowanej wyświetlenia sprawy z jej punktu widzenia.

Wyjaśnienie magistratu w powyższej sprawie brzmi, jak następuje:
PRAWDA O ROBOTACH DROGOWYCH W ŁODZI

W związku z anuncjacjami niektórych pism na temat powolnego rzekomo tempa drogowych robót inwestycyjnych w Łodzi, hamowania ruchu kołowego i w związku z tym jakoby zachodzącego niebezpieczeństwa publicznego na drogach, podlegających przebudowie, Zarząd Miejski informuje, że anuncjacje te nie odpowiadają rzeczywistości.

Jeżeli chodzi o ulicę Andrzeja, która niesłusznie dała tak wiele powodów do bezpodstawnych narzekań, Zarząd Miejski stwierdza, że w chwili projektowania przebudowy tej ulicy odbył konferencję z dyrektorem K. E. L., na której ustalili, że przed przystąpieniem do robót, a więc z dniem 18 sierpnia r. zostanie na ulicy Andrzeja wstrzymany ruch kołowy, a z dniem 22 sierpnia r. ruch tramwajowy, który przesuwałoby się z tej

ulicy na ulicę sąsiednią, a w danym wypadku na ulicę 6-go Sierpnia. Plan ten został wprowadzony w życie. Dyrekcja K. E. L. powiadomiła mieszkańców Łodzi komunikatem o chwilowej zmianie trasy tych wagonów tramwajowych, które dotychczas przebiegały ulicą Andrzeja. Przenosząc ruch tramwajowy na ul. 6-go Sierpnia zarówno K. E. L. jak i Zarząd Miejski komunikował mieszkańców Łodzi za pośrednictwem prasy miejscowej i za miejscowej, że ruch tramwajowy na ul. Andrzeja zostanie przywrócony do piero po wykończeniu robót, związa-

nych z ułożeniem na tej ulicy betonu. Nie może tedy wchodzić w grę bezpodstawne pytanie czy Zarząd Miejski ponosi odpowiedzialność za brak jakiegokolwiek zarządzeń ochronnych, skoro te zarządzenia ochronne zostały przeprowadzone w całej rozciągłości.

Powoływanie się na instrukcję ministerialną, nakazującą wprowadzanie ruchu jednokierunkowego na ulicach przebudowywanych nie jest czymś nowym dla Zarządu Miejskiego. Przystępując bowiem do robót inwestycyjnych na drogach Zarząd Miejski w

Łodzi, o czym już komunikowała prasa w specjalnym wywiadzie przeprowadzonym u p. prezydenta miasta, zabezpieczył ruch wjazdowy i wyjazdowy na ulicach oraz do posesji.

Zarząd Miejski w Łodzi nie czeka na doping ze strony rzekomo istniejących narzekań na brak bezpieczeństwa, lecz sam planowym obmyśleniem ułożył roboty inwestycyjne w ten sposób, by mógł je przeprowadzić bez szkody dla robót i interesów mieszkańców.

Tegoroczne przeprowadzanie inwestycji drogowych w skali szerokiej służy na miano śmiałego przedsięwzięcia, z którego winni być zadowoleni mieszkańcy Łodzi. Nastąpił bowiem moment przełomowy w tej dziejzynie. Łódź dostanie dobre drogi. Do wadliwej realizowania planowych zamierzeń drogowych Zarządu Miejskiego w Łodzi oraz pośpiechu w pracach są ulice: Rzgowska, Pabianicka, Sienkiewicza, Piotrkowska, Bandurskiego i Andrzeja.

Jak wynika z treści wyjaśnienia, zarząd miejski prostuje fakty, których weale nie kwestionować waliśmy. Oczywiście, że ludność Łodzi jest wdzięczna władzom miejskim, iż zajęły się energicznie uporządkowaniem fatalnych bruków łódzkich i że narazie szereg arterii w śródmieściu nie bawem doprowadzi do porządku stanu.

Ale to nie ma nic wspólnego z przedmiotem naszych artykułów. Wskazaliśmy w nich, że niewłaściwy jest system organizacji prowadzonych robót, że zamykanie niektórych ożywionych arterii komunikacyjnych w mieście w konsekwencji zagraża bezpieczeństwu publicznemu, bowiem uniemożliwia przejazd i dojazd aut strażnicy pożarnej, wzgl. karetka pogotowia.

Dla przykładu weźmy ul. Andrzeja 6. Na wypadek pożaru domu ten spaliby się niewątpliwie i do doszczętnie, zanim strażnik przybyłby hydranty, gdyż o dojeździe do miejsca pożaru, ze względu na zatrasowanie ulicy na całej szerokości, wogóle nie mogłoby być mowy.

O względy bezpieczeństwa chodziło nam więc, na które zwracali uwagę władze nadzorcze, a nie o same roboty drogowe, jak nam to niesłusznie imputują władze miejskie.

Wyjaśnienie, które niewiele wyjaśnia

W niedzielę, dn. 4 b. m. jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego najukochańszego i nieodżałowanego

J. p. Mendla Ajzena

odbędzie się o godz. 12 w pol. na cmentarzu żydowskim nabożeństwo żałobne oraz odczytanie pomnika, na które zaproszają krewnych, przyjaciół i znajomych

Żona, Syn i Rodzina

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę nieodżałowanej pamięci

ZYGMUNTOWI LICHTENSTEINOWI

składają serdeczne „Bóg zapłać“

Żona i dzieci

7 postulatów Klubu Demokratycznego w walce o zdrową, silną, zjednoczoną Polskę

Uchwalona przez ciała ustawodawcze reakcyjna reforma ordynacji wyborczej do rad samorządowych jest dalszym krokiem wstecz w rozwoju naszej społeczno-politycznej struktury. — Oddając w ręce biurokracji organizację wyborów i kontrolę nad nimi oraz usiłując paraliżować wpływ wielkich stronnictw politycznych, nowa ordynacja jest wymownym świadectwem rozwielenia się w naszym życiu zjawiska prepedencji urzędnika nad obywatelem, schematu nad charakterem, paragrafu nad indywidualnością.

W nieuzasadnionym przeświadczeniu o nieudolności szerokiego społeczeństwa do samodzielnego kierownictwa swymi sprawami i w nie mniej też złudnym sądzie o własnej nieomyślnej doskonałości — usiłuje się wskrzesić na naszym gruncie zjawisko oddawna zbankrutowanego w historii ustroju państwa policyjnego.

Brak rzeczywistego oparcia w masach obywateli połączony jest, jako z odwrotną częścią tego samego zjawiska społecznego, z rozrostem pasywności przywileju grup, krzewiącego się na gruncie różnic społecznych i politycznej koniunktury.

Stosowana w szerokim zakresie metoda „nacisku z góry” zarówno środkami zachęty, jak zastraszania, nawet gdy osiąga doraźnie jakieś pozytywne rezultaty, powoduje z reguły szkody o wiele większe, anemizując charaktery, obniżając wrażliwość moralną i poczucie przyrodzonego prawa, deklasując obywatela do rzędu „poddanego” — bezwolnego obiektu rządzenia. Niewypowiedzianych szkód, jakie stąd płyną dla potencjału psychicznej obronności państwa, nie jest w stanie równać żaden stopień sprawności aparatu biurokratycznego.

Na wyjąłowym — w sensie ideowym — gruncie życia publicznego pleni się chwast obcej, wrogiej nam ideologii hitleryzmu. Brunatna fala zalała już Gdańsk. Pochłania setki tysięcy obywateli polskich pochodzenia niemieckiego, zamula i znieprawia dusze nie mniej licznych rdzennych polaków.

Zaniebanie wszelkich tradycji półtorawiekowej wojny o niepodległość wywołało spustoszenie w umowianiu praw i obowiązków narodu polskiego względem różnych na rodowości, wchodzących w skład wspólnej naszej Rzeczypospolitej. Małoduszność wielu z pośród spadkobierców walk powstańczych i roku 1905 w szczególności umożliwiła na tym odcinku zwycięstwo zwycięzcych własnie tych walk przeciwników; zwycięstwo reakcyjnych haseł tępego nacjonalizmu.

Obce duchowi polskiemu niemiłości rasowe i wyznaniowe, grasując przeważnie bezkarnie, obniżają etykę życia zbiorowego, propagują prawo pięści, zabijają sumienie świadomości narodowej. Stan anarchii moralnej, jaki na tym gruncie rzedzi się w wielu ośrodkach życia

publicznego, jest słowrogą groźbą dla naszej przyszłości, zarówno z względu na spoiwość budowy państwa, jak z uwagi na najbardziej kapitałny tej przyszłości współczynnik — na zdrowie moralne narodu.

Aktualna sytuacja polityczna kraju stwarza dla warstw pracowniczych Łodzi, zorganizowanych w Klubie Demokratycznym, katagoryczny postulat solidarnego współdziałania ze stronnictwami, stojącymi na gruncie demokracji w celu realizacji procesu wypełnienia właściwą treścią wskrzeszonych form naszej niepodległości. Na tej drodze koordynować będziemy wysiłki nasze dla osiągnięcia reform, które — zdaniem naszym — są najbardziej nieodzowne.

I — 5-przymiotnikowa demokratyczna ordynacja wyborcza, zarówno do ciał ustawodawczych, jak i do rad samorządowych.

II — Ochrona jednostki ludzkiej

Wkrótce otwarcie sezonu w kinie „EUROPA”!

przez państwo w jej naturalnych prawach indywidualnych. Pozostawienie człowiekowi pewnego minimum nietykalnej dla nikogo wolności osobistej. Rzeczywiste respektowanie zasady prawa publicznego potężnej Polski Jagiellonowej: „Nikogo nie uwieczymy, jak tylko przez prawo pokonanego”.

III — Bezpłatna szkoła dla zdolnych na wszystkich stopniach nau czania.

IV — Głęboko sięgające reformy społeczne i gospodarcze, zmierzające do okiełznania i należytego kontro-

lowania przywileju kapitału. Skierowanie życia gospodarczego na tor zabezpieczenia istotnych potrzeb najszerszych potrzeb obywateli.

V — Faktyczna niezależność sądownictwa, ferującego wyroki na mocy prawa, zgodnego z poczuciem moralnym.

VI — Podniesienie poziomu ochrony pracy, jako najbardziej realnego dobra publicznego. W szczególności przywrócenie samorządu w instytucjach ubezpieczeń społecznych.

VII — Całkowite usunięcie wszelkich krzywdzących dyskryminacji w stosunku do wszystkich narodowości. Zabezpieczenie ich praw do swobodnego rozwoju kulturalnego.

Wydział prawny magistratu zespoli wszelkie agendy o charakterze karno-administracyjnym i egzekucyjnym

Donosiliśmy już o utworzeniu w zarządzie miejskim nowego wydziału prawnego. Na temat tej decyzji kolegium magistrackiego zasięgnęliśmy u kompetentnych czynników informacji. Interesowało nas, czym kierował się magistrat, powołując do życia nowy, samodzielny resort.

Wyjaśniono nam, że uczyniono to ze względu na konieczność zespolenia spraw karno-administracyjnych i koordynacji pokrewnych zagadnień z dziedziny prawnej, karno-administracyjnej oraz związanej z tą ostatnią — działalnością egzekucyjną zarządu miejskiego.

Nowy wydział prawny złożony więc będzie z dawnego oddziału

prawnego, wyłączonego z wydziału prezydialnego, a podzielonego na oddziały administracyjno-prawny i cywilno-procesowy. Następnie w skład nowego wydziału wejdą dotychczasowy oddział egzekucyj-

ny wydział podatkowy oraz oddział karno-administracyjny, powstały ze złączenia w jedną całość referatów karnych przy wydziałach zdrowotności publicznej, przemysłowym, ewidencji ludności, wojskowym i plantacji. (—)

CAPITOL

Dzisiaj i dni następnych!

Rewelacyjna młodociana gwiazda ekranu **BONITA GRANVILLE** we wspaniałym dramacie obyczajowym

Pietnastolatka

Reż. Arthura Lubina

W posost. rolach głównych: **Dolores Costello Donald Crisp**

Nadprogram: Przepiękny dodatek muzyczny „W krainie czeczotki” oraz tygodnik i kronika P. A. T.

Ceny miejsce na wszystkie seanse **od 54 gr.**

Gary Cooper

„TABARIN”

OTWARCIE SEZONU

CODZIENNIE od 5.30 do 8 w. FIVE z PEŁNYM ATRAKCYJNYM PROGRAMEM.

ATRAKCJA!

KRÓL SKRZYPKÓW

EMIL BRÜH

MARIETTE & JOE

premiowana piękność

MARY-AIN

D. OPOLSKA

K. WANDALI

**Rekordowy rzut
młotem Niemca Blaska
59 mtr.**

Jest największą sensacją sportową. Przez 25 lat rekord w młocie był nieosiągalny, a w ostatnim tygodniu dwóch Niemców Hein i Blask przekroczyli 58 mtr. Blask w niedzielę w Sztokholmie osiągnął 59 mtr.!

Olbrzymie zainteresowanie niedzielnym meczem UT—Śląsk

Niedzielny finałowy mecz piłkarski o wejście do ligi, który odbędzie się na stadionie ŁKS, między Union - Touringiem a ex - ligowym „Śląskiem” cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Śląsk przysłał swą najsilniejszą drużynę ze znanymi piłkarzami: Więckiem, Cebulą, Godem i Michalskim na czele. Union - Touring przeprowadza w dniu dzisiejszym ostatni trening swych piłkarzy, na podstawie którego zostanie ustalony skład przeciwko Śląskowi. Na meczu z Garbarnią ub. niedzieli kilku piłkarzy UT. doznało lekkich kontuzji, z których na szczęście szybko się wykurowali. Wątpliwe tylko, czy będzie mógł wystąpić Pile, który jeszcze na meczu z Legią doznał silnych obrażeń. Mecz dla drużyny łódzkiej będzie miał decydujące znaczenie i tylko zwycięstwo nad Śląskiem da jej szansę na awans do ligi.

W celu uniknięcia natłoku w dniu meczu UT. zorganizował przedsprzedaż biletów w firmach: R. Kowalski 11 Listopada 26 oraz A. Dietel. Piotrkowska 157

Bokserzy łódzcy otwierają sezon

W najbliższą niedzielę 4 września Łódzki Okręgowy Związek Bokserki otwiera oficjalnie sezon. Otwarcie sezonu odbędzie się na boisku IKP przy ul. Ogrodowej 28a i rozpocznie się o godz. 11-ej przed południem. Po defiladzie, w której wezmą udział wszystkie sekcje bokserkie klubów łódzkich, zostanie odegrany hymn państwowy, po czym po powitalnych przemówieniach nastąpi wręczenie dyplomów mistrzom okręgu i zasłużonym klubom. Na zakończenie w części sportowej otwarcia odbędzie się pokaz zaprawy bokserkiej oraz część walk.

Ciężkie zadanie ŁKS-u w Warszawie

Żelazne nerwy trzeba będzie przeciwstawić „czarnym koszulom”

W niedzielę gra ŁKS w stolicy z Polonią. Sławka meczu, jak wiadomo bardzo wysoka, a wygrać będzie trudno, nie ze względu na przeciwnika, ale ze względu na warunki gry, jakie panują dziś w Warszawie. — Sędzia znajduje się pod terorem publiczności, a jak to wszystko budząco wygląda, przedstawiła nam wczoraj „Cracovia” w liście do ligi.

Zmieniło się oblicze widowni na meczach ligowych w Warszawie. Na ten temat znajdujemy ciekawe uwagi w jednym z pism codziennych.

Dawniej publiczność warszawska uchodziła za obiektywną, a nawet sympatycznie nastrojona dla gości. Dziś natomiast jesteśmy świadkami, iż zawodom, rozgrywanym na boisku przy ul. Konwiktorskiej z reguły towarzyszy niesławny epilog, ilekto przyjeżdżający klub odbiera pupilom sportowej Warszawy drogie punkty mistrzowskie.

Rozumjemy gorycz fanatyków najstarszego klubu stołecznego, który spotkać może, w razie przegranej, gorycz trzeciego z kolei spadku do klasy A, ale pomimo to nawet obawa takiej degradacji nie może być powodem, usprawiedliwiającym zajęcia, jakie towarzyszą ostatnio z reguły przy odjeź-

dzie drużyn, opuszczających stolicę z wygraną na zielonej murawie.

Rozpoczęło się od śląskiego „Ruchu”, który pierwszy odezwał na sobie przykrą wyrażoną gospodarzom — przez zwycięstwo swojej drużyny, później kolej przyszła na „Wisłę”, której zawodnicy po drodze z boiska pobici kamieniami wrócili do domu.

Nie nie wskórały ostrzeżenia i kary nałożone przez wydział dyscypliny ligi, bo i ostatnia wizyta „Cracovii” skończyła się nie lepiej. Gracze krakowscy zostali bowiem — ukończonych zawodach obrzuceni kamieniami przez sfanatyzowanych zwolenników warszawskiego klubu, a wszystkie szyby w taksówkach, odwożących zawodników „Cracovii” zostały wybite. Niejednego z piłkarzy krakowskich spotkała mniej lub więcej dotkliwa kontuzja, poranienie. Również i sędzia nie-

dzielnego meczu w Warszawie, p. Szyba, znalazł się w wielkiej opresji i tylko energiczna interwencja policji uchroniła go przed samosądem tłumów.

Jakby na ironię wniosła warszawska „Polonia” protest do ligi, domagając się anulowania powyższych zawodów, ze względu na błędny sędzię. Protest ten nie ma jednak żadnych szans na przyjęcie go, a we wniesieniu go dopatrują się w kołach sportowych ogólnie trójkę, aby w ten sposób ochronić do pewnego stopnia swych zawodników przed czekającymi ich w najbliższym czasie karami ze strony wydziału gier i dyscypliny ligi.

Niezależnie bowiem od skandalicznych zajęć po meczu, w czasie zawodów działa się rzeczy, które były antypropagandą sportu. Porachunki i walka nie tyle o piłkę, ile o nieszkodliwienie przeciwnika, to był główny cel, o który walczone.

W takich więc warunkach wypadnie ŁKS-owi w niedzielę walczyć o drogie punkty, choć spodziewać się należy, że władze sportowe wkroczą już teraz energicznie i nie dopuszczą, aby w miejsce atmosfery sportowej na boisku zapanowało rozwydrzenie i samosąd. — Sport musi być czynnikiem w chowawczym, a nie areną, gdzie

wyładowują się najniższe instynkty.

Drużynie łódzkiej i jej kibicom należy życzyć przede wszystkim silnych nerwów i spokoju w Warszawie. Nie dać wyprowadzić się z równowagi i walczyć po sportowemu do końca gwizdka sędziowskiego.

Odrzucony protest Polonii Dyskwalifikacja Pazurka, Nawrota i Straucha

Wydział gier i dyscypliny ligi rozpatrywał sprawę niedzielnego meczu Polonia — Cracovia. Protest Polonii przeciwko wynikowi meczu został odrzucony.

Następnie wydział postanowił za brutalną grę ukarać Pazurka i Nawrota dwumiesięczną dyskwalifikacją, a Straucha również dyskwalifikacją na 2 miesiące, ale z zawieszeniem dwutygodniowym. Kary liczą się od wtorku przyszłego tygodnia, tak że wszyscy ci zawodnicy wystąpią jeszcze na niedzielnym meczu Polonia — ŁKS.

Poza tym wydział ma wystąpić o zamknięcie boiska Polonii ze względu na nieodpowiednie zachowanie się publiczności wobec zawodników Cracovii.

Jutro odbędzie się specjalne posiedzenie zarządu Polonii pod przewodnictwem plk. Kilińskiego. Zarząd zdecyduje, czy Polonia złoży odwołanie od decyzji wydziału gier i dyscypliny.

Skład ŁKS-u na mecz z Polonią

Na niedzielny mecz z Polonią wyjeżdża drużyna ŁKS-u w składzie, który w jednej tylko pozycji różni się od składu, grającego z Wartą, a mianowicie miejsce Stolarskiego zajmie Galumbiński.

Drużyna łódzka grać będzie w zestawieniu: Andrzejewski — Galecki, Karasiak — Przygoński, Koczewski, Pegza II — Galumbiński, Lewandowski, Kerporewicz, Król i Miller.

Peterek prowadzi

W rekordzie bramek prowadzi zdecydowanie Peterek 17 bramek, przed Pionkiem 14, Wilimowskim 13, Szerfem 12, Korbasem i Gracem po 10, Gendą 9, Kullą i Nawrotem po 8, Baranem i Święckim po 7, Kaźmierczakiem 6 bramek itd.

P.Z.P.N. ostrzega i z całą bezwzględnością będzie karał wszystkie przejawy zdżdziczenia

Począwszy od niedzieli, 4 bm. wszyscy sędziowie obowiązani będą zebrać przed zawodami graczy i odczytać im następujące rozporządzenie PZPN:

„Otrzymałem od zarządu P. Z. P. N. polecenie, jak najenergiczniej tepienia wszelkich objawów brutalności oraz złego sportowego zachowania się

ze strony zawodników i przedstawienia wszystkich przejawów brutalnej gry względnie niesportowego zachowania się w sprawozdaniu sędziowskim, celem umożliwienia pociągnięcia winnych do najsurowszej odpowiedzialności dyscyplinarnej przez Wydział Gier i Dyscypliny.

Wobec tego wzywam panów do gry jak najbardziej fair i sportowego zachowania się”.

Zarząd PZPN. wydał też nakaz Wydziałom Gier i Dyscypliny natychmiastowego rozpatrzenia spraw i ferowania wyroków. W wypadkach, w których sprawa nie byłaby zupełnie jasną i wymagała dłuższego badania, należy zawodników wmieszanych w jakąkolwiek aferę za wieszać aż do ukończenia śledztwa.

PZPN. zachowuje sobie poza tym prawo kontrolowania wymiaru kar, nakładanych przez W. G. i D.

Dziś w kinie „Palace” „CZARDASZ”

Oddawna zapowiadany z niecierpliwością oczekiwany niezwykle atrakcyjny film p. t. „Czardasz” ukaże się dziś po raz pierwszy na ekranie kina „Palace”.

Film tętniący życiem, pełen wery, naładowany temperamentem, film zakrojony na miarę największych przebojów światowych.

Film o t. zw. wielkiej przygodzie życiowej... Prawie każdy z nas przeżył taką uroczą, miłą, romantyczną przygodę, jedną, przemiłą przygodę, wyróżniającą się z spośród setek innych swoim urokiem, pięknem i dziwnym niewysłownym czarom.

„Czardasz” opowiada o takiej to wyjątkowej przygodzie miłosnej arystokraty węgierskiego.

Jest to pierwszy film zrealizowany przez króla komików w Londynie, dokąd wyjechał wielki artysta po opuszczeniu Wiednia.

Akcja filmu rozgrywa się na tle Budapesztu, miasta wina, miłości i pieśni. Poszczególne sceny zrealizowane są z ogromnym rozmachem i wskazują na to, że realizacja „Czardasza” musiała pochłonąć olbrzymie sumy.

Główną rolę kobiecą w „Czardaszu” odtwarza Juno Knight, fascynująca kobieta i artystka, królowa najpiękniejszych na świecie nówek. Partnerem jej jest rasowy Michael Bertlett. Humor reprezentuje niezrównany król humoru i śmiechu — Szeke Szakall.

Dzisiejsza premiera w kinie „Palace” zgromadzi niewątpliwie najelegantszą publiczność Łodzi. „Czardasz” wyświetlany jest obecnie z rekordowym powodzeniem na ekranach prawie wszystkich stolic europejskich, wywołując wszędzie nieklamany zachwyt i entuzjazm.

Arie van Vliet i Józef Scherens

holender i belg, najszybsi kolarze zawodowi, spotkali się w niedzielę w Amsterdamie w finale mistrzostw świata. Van Vliet (z prawej) sprawił sensację, detronizując sześciokrotnie mistrza.

WYCIECZKI:

Na plaże Italii przez Budapeszt
wycieczki 3 i 4-tyg. 2/9 i 16/9 zł. 495.—

Na Sycylię autokarem
2—30/9 zł. 860.—

Do Jugostawii
3/9 i 17/9 zł. 325.—

Do Pragi na Targi
4—11/9 zł. 90.—

ARGOS, Łódź, Piotrkowska 60
telefon 104-00

DOKTOR KLINGER
SPECJ. CHOR. WENERYCZNYCH, SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH (włosów) przeprowadził się na ul. Przejazd 17
GODZINY PRZYJĘĆ: od 9—11 i od 6—8. — Tel. 132-28.

Dr. med. Michał Urbach
chor. wewnętrzne, nerwowe i gabinet elektrolecnicztwa
POWRACA
I WZNAWIA PRZYJĘCIA dn. 4. IX br. ZAWADZKA 15, tel. 148-89.
Godz. przyj. 1 — 2 i 5½ — 7½

Doktor M. Wajnberg
powrócił
Legionów 3, tel. 172-20

Dr. Felicia ROZEN
CHOROBY DZIECI
powróciła
Moniuszki 2, tel. 169-59
Przyjmuje od 4—6.

DR. MED. D. HELMAN
LARYNGOLOG
powrócił
Piotrkowska 68, tel. 112-20.
Przyjmuje od 11—1 i od 5—7.

Dr. I. Dynenson
Piotrkowska 99
powrócił

LEKARZ - DENTYSTA Ewa Szczecińska
Sienkiewicza 40
tel. 222-36
powróciła

DOKTOR REICHER
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych
leczenie promieniami Roentgena
Południowa 28, tel. 201-93
przyjm. od 8—11 rano i od 5—8 w. w niedziele i święta od 9—12-iej

Dr. med. E. Wołkowyski
Spec. chorób wenerycznych, seksualnych i skórnych
wznowił przyjęcia
Cegielniana 11, tel. 230-02
Przyjmuje od 8—12, 4—9 w. w niedz. i święta od 9 do 1 po ps 1

Dr. Stanisław Justman
NEUROLOG
przyjmuje czasowo od 4—6 fr. II p.
Piramowicza 15, mieszk. 23
Tel. 138-99, 138-35

DR. MED. S. LEWIN
CHOROBY WEWNĘTRZNE
POWRÓCIŁ
Lipowa 6
(Al. I Maja 28) Tel. 192-43.

KINO TON
Kopernika 16, tel. 140-72

Lekarz-dentysta ŻYTNIKA-KAHAN
11 LIŚTOPADA 9
telef. 133-53
powróciła

Koncesjonowane
Kursy Gospod. Domowego
K. Ż. T. Ochrony Kobiet
Cegielniana 21
przyjmuje zapisy uczennic

Czołowe miejsce na całym świecie zajmuje
która oszczędza 70% czasu i pracy.
Pisze się tylko jeden raz a otrzymuje się codziennie bilans. Każdy błąd od razu jest wykazany. Wszystkie księgi odpadają.
Zaprowadzam też inne systemy księgowości. Księgowość roboczną metodą przebiegową. Sporządzam bilanse. Kontroluję księgi handlowe.
O. R. Pfeiffer
Łódź, Kopernika 57
Tel. 150-83.

Do akt Nr. Km 1543/XI/38
OBWIESZCZENIE
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 11-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Zamenhofs 4 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza że w dniu 6 września 1938 r. o g. 11 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 17 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: różnych materiałów wełnianych oszacowanych na łączną sumę zł. 835.— które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 16.8. 1938 r.
Komornik: (—) S. BEDNAREK

Higiena to zdrowie!
Cyklinowanie, drutowanie i froterowanie posadzek, czyszczenie wystaw i okien, sprzątanie biur i pokoi, odkurzanie elektroluxem. Reparacje linoleum. Pakowanie okien i drzwi.
J. HUPERT i S-ka
Piotrkowska 44,
tel. 202-14.

Dziś i dni następn. film p. t. **PARAMATTA**
W r. gł. ZARAH LEANDER, Willy Birger i Wiktor Stahl
Początek w dni powszednie o g. 4, w niedziele i święta o g. 12 w poł.
Następny program na otwarcie sezonu „PANI WALEWSKA”
W rol. gł. GRETA GARBO i CHARLES BOYER

Indywidualne wycieczki DO FRANCJI i WŁOCH
organizuje najszybciej
POLTOUR
Polskie Biuro Podróży Sp. Akc.
ŁÓDŹ, TRAUGUTTA 2 TELEFON 107-84.

Ogłoszenia drobne

Lokale
5-POKOJOWE mieszkanie z wszelkimi wygodami na II piętrze oraz 5-pokojowe na III piętrze przy ul. Moniuszki 10, do wynajęcia. Wiadomość: tel. 106-95. 357—3

MŁODE małżeństwo poszukuje pokoju bez mebli w centrum miasta od zaraz. Oferty z podaniem ceny sub „R. W.” do administracji.

POKÓJ z kuchnią z wygodami poszukiwany od zaraz. Oferty z wysokością komornego sub „W. J.” do administracji.

PROFESOR gimnazjalny przyjmie ucznia (uczenicę) na mieszkanie z utrzymaniem. (Fortepian na miejscu). Zgłoszenia: Magistracka 1, m. 28.

MŁODE małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią, wygodny. Oferty sub „Pokój”.

Różne
MACIEJEWSKA ZENONA zgubiła kartę zapomogową, wydaną przez zarząd miejski m. Łódź. —3

DR. MED. J. Goldberg
spec. chor. oczu
powrócił
Śródmiejska 20 tel. 186-13.

S. Watnicka
POWRÓCIŁA
Napiórkowskiego 65
(róg Lubelskiej) tel. 172-38
Przyjmuje 9—1 i 3—6 w.

KINO TEATR METRO
PRZEJAZD 2
Pocz. o g. 4

Dziś i dni następnych!
Uśmiech i radość wiosenny! — Czar i wdzięk młodości! — Piękno i urok życia
„PENSJONARKA”
W rol. gł.: Deanna Durbin i Herbert Marshall

MIRAZ
LIŚTOPADA 16

Dziś i dni następnych!
Nieswykły film o podwójnej zbrodni, wykryty w mistrzowski sposób przez detektymona-detectivego p. t.
TAJEMNICZY PRZECIWNIK
W roli gł. wytwórny mistrz sensacji
WILLIAM POWELL

PRZEDWIOŚNIĘ
Zeromskiego 74/76, tel. 129-86

Dziś i dni następnych!
Wielki film historyczny, przedstawiający mroki X-go pawillonu, film wyjątkowo bliski każdemu sercu polskiemu
To dramat młodzieży polskiej, waleczącej o wolność z rosyjskim zaborem. To film wielkich przemyśleń, wzruszeń i wielkiej miłości.
Geny miejsc: I m. 1,09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. — Kupony ulgowe po 70 gr. z prawem zajmowania dowolnych miejsc
Pocz. przedst. w dni powsz. o godz. 4, w niedziele i święta o godz. 12.
Następny program: **Dunia, córka Pocztmistrza** — W roli głównej: HARRY BAUR

WARSZAWSKA CYTADELA

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odosłaniem — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, za granicą — zł. 9.—
Redakcja rękopisów nie zwraca.

Redaktor odp. Lucjan Lipiński Za Wydawnictwo: „Głos Poranny” — Jan Urbach i S-ka Eugeniusz Kroszman. W drukarni własnej Piotrkowska 101.